

Te Veel Wind

Jos van den Bosch

Beste Vrienden	3
Griep	4
Over Tsunami, Prins en Tonpost	5
Zeewind	8
Wat Moet?	20
Belastingen	21
Open Dag	22
Tanden & Tandingen	25
Voorjaar in Bédoin	26
Alles Puur Psycho	39
Europa? Europa!	40
Schrijf 't 'ns op!	41
Aan de Voet van de Mont Ventoux	42
Provençaalse Winden	53
Van Goden en Bergen	56
Spirituoze Zaken	59
Broodje Parkiet	65
Neef Ton	66
Oproer	67
Zussenweekend	68

Beste Vrienden

Zoals ook vorig jaar, weer een kerstgeschenkje in de vorm van een boekje. Voor de grammaticale ondersteuning bij de Duitse vertaling, allerlei suggesties en vertaalhulp dank ik Barbara Gründer – van der Does. Bij de Nederlandse tekst heeft mijn broer Leo daadwerkelijk met correcties en suggesties geholpen. Beiden hebben geprobeerd om mijn persoonlijke stijl te respecteren. Ik heb begrepen dat dat af en toe best moeilijk is. Des te groter is mijn dankbaarheid voor hun begrip en hun positieve houding.

De tijd schijnt sneller te gaan dan je lief is. Het genieten lijkt ook intensiever te worden en men is dankbaar voor alle goede dingen des levens. Dit jaar was een raar jaar, raar weer, gekke dingen zijn gebeurd. Veel wind, opvallend veel turbulentie. Hoewel een frisse wind soms aangenaam kan zijn, is voortdurend geblaas vermoeiend. Dit jaar was tamelijk vermoeiend. Maar het leven gaat verder en na de winter lokt het voorjaar. Daar verheug ik me al op.

Pluk de dag! Wil iemand daarover nog eens van gedachten wisselen: de deur in Klimmen staat altijd open. Côtes du Ventoux mag niet te lang liggen, hij moet jong gedronken worden. Wij wensen jullie allemaal een vrolijk Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar, vooral in goede gezondheid!

Margaret en Jos van den Bosch

Griep (Uit 't Faktuweeltje januari)

Gelukkig is de stress, twee weken vóór de Kerst, wat minder. Normaal ren je van feest naar borrel, maar dit jaar is het gelukkig wat rustiger. Of dat aan de recessie ligt? In ieder geval kan ik weer eens wat uitgebreider aan mijn verzamelingen beginnen. Tijdens het sorteren van brieven en kaarten die betrekking hebben op de Duitse eenwording, krijg ik opeens zo'n neuskriebel. Onophoudelijk niezen is mijn deel. Daarna een loopneus en een 'scherpe' keel. Ik ga naar beneden en grijp naar de cognac. Mijn vrouw bekijkt het tafereel zwijgend en als ik de cognac door mijn keel gorgel zegt ze alleen: "Och nee hè!". Wanneer ik dan paracetamollend naar bed ga en er natuurlijk ophef ontstaat omdat de Vicks weer verdwenen is nu ik hem nodig heb, barst ze los. Ze vindt me onuitstaanbaar als ik zogenaamd ziek ben. "Je hebt ook altijd wat, blijf dan morgen thuis". De hele nacht lig ik te ijlen en te piekeren over de vraag of ik morgen naar school ga of niet. Ik ga toch, want de proefwerken worden gemaakt en dat toezicht houden met een beetje verhoging is niet zo'n probleem. Mijn vrouw wordt dan steeds hardvochtiger. Ik verbaas mij er altijd over hoe een lieve vrouw kan veranderen in een ravenmoeder, zo vlug als ik door bacteriën en virussen geteisterd word. De volgende avond neem ik koorts op: "Zie je wel", zeg ik, "koorts!". "Prima", zegt ze! Ik weet niet wat ik hoor: "Prima?". "Ja, nu ben je echt ziek. Ga nu ook maar naar de dokter, bel maar meteen!" Die dokters van tegenwoordig, heb je ook niets aan: "Een virusinfectie en u weet dat je daaraan niets kunt doen, alleen maar ziek wezen." Krijg ik een boekje met de titel: 'Kwaaltjes verhelp je zelf!' Haal je daarvoor nou de griepspuit? Drie weken ben ik er zoet mee geweest. De kerstballen bijna van de boom gehoest als ik niet zelf om codeïne gevraagd had. En de postzegels? Forget it!

Over Tsunami, Prins en Tonpost

De ‘tsunami’ heeft het prinselijk overlijden weer van de voorpagina’s gespoeld. De opeenvolging van nieuwsfeiten laat mij terugmijmeren naar vervlogen tijden waarin ik nogal veel placht te reizen. In 1983 bezocht ik de ‘Anak Krakatau’ (het kind van de Krakatau) de nieuwe kleine vulkaan die groeit op de plek waar de oude vulkaan in zee lag. In de straat Sunda om precies te zijn. Honderd jaar daarvoor is de ‘oude’ Krakatau met veel geweld ontploft. Honderden, misschien wel duizenden jaren is de vulkaan rustig geweest en leefden er tevreden vissers op het eiland. In 1883 ging 16 kubieke *kilometers* stof en steen de lucht in. Men hoort de knal tot in Australië en in het honderd kilometer veraf gelegen toenmalige Batavia, vallen brokken steen met een doorsnede van één meter uit de lucht. Twee jaar lang hangt het stof van de uitbarsting in de wereldatmosfeer. De eruptie veroorzaakt een tsunami van 30 meter hoog. (Dat is drie keer zo hoog als de tsunami die nu in 2004 Thailand en Atjeh teisterde). Nederlandse koopvaardijboten liggen 30 kilometer landinwaarts. Van de westkust van Java is elk vissersdorpje en havenplaatsje weggespoeld. Hoe de situatie op Sumatra en verderweggelegen eilanden en landen is, wordt door de geschiedschrijving niet vermeld. De resterende bevolking is zo geschrokken dat ze de kuststrook laten voor wat hij is. Het oerwoud en de mangrove-bossen hernemen hun oorspronkelijke natuurlijke plaats. Deze ramp is de oorzaak van de aanwezigheid van een natuurpark: het Ujung Kulon National Park. Hier overleven de restanten van de populatie Javaanse neushoorns en de befaamde wilde Bantengs (wilde runderen). Als toerist kun je dit park bezoeken. Je moet dan 5 uur met een boot en soms kan het aardig spoken in de straat Sunda. Het eenvoudige hotel, de zogenaamde ‘Peucang lodge’, ligt aan een maagdelijk wit strand, waar schildpadden ’s nachts eieren leggen en de lokale varaan de gestolen soepkippen verorbert. Uiteraard is het hotel *overbooked*! Maar er is nog een kamer die leeg staat. Kunnen daar niet een paar deelnemers van

onze reisgroep slapen. “No sir, die kamer is gereserveerd voor de president of Prins Bernhard.” Onze deelnemers zijn gewoon op het strand gaan liggen en hebben genoten van romantische zonsondergangen in diepblauwe zeeën en dartele varanen onder een keur aan tropische planten die tegenwoordig in mini-formaat ook onze huiskamers sieren. Waren we er drie weken eerder geweest dan hadden we kennis kunnen maken met Prins Bernhard en zou zijn intieme vriendenkring met zeker 30 man zijn uitgebreid.

Een paar jaar eerder bezocht een reisgroep de Galapagos Archipel in de Pacific. Op het eiland ‘Floreana’ leeft een van origine Duitse vrouw: Mevrouw Wittmer. Zij beheert reeds vanaf 1932 het lokale postkantoor op dit eenzame eiland. Zij is de enige overlevende van een groep zonderlingen die zich zo van het wereldgebeuren afsloot. In vergetelheid overleefden zij totdat deze eilandengroep na de Tweede Wereldoorlog als nationaal park en exponent van het idee van de Darwinistische evolutie-theorie wereldbekend word. Iedere natuurliefhebber wil deze vulkanische eilandengroep met zijn endemische flora en fauna bezoeken.

Spartelen tussen de tamme zeehonden en lopen tussen de unieke zeeleguanen. Onze reisgroep wordt geleid door een mevrouw uit Maastricht. Zij is activiste voor het WWF, weet alles over vogels en verzamelt natuurlijk vogels op postzegels. Zij leert de ‘facteur’ van Floreana mevr. Wittmer, kennen en post enige kaarten en brieven in ‘de ton’. De werking van deze ton is als volgt: U doet uw brieven en kaarten in de ton. Bij elk volgende schip bekijkt men de post en neemt men de kaarten en brieven mee die op de route liggen. Het kan zijn dat uw kaart via het vasteland van Equador per luchtpost komt of gewoon met een Nederlandse postzegel erop door een bezoeker meegenomen en in Nederland op de bus gedaan. U weet dat het stuk van Galapagos komt door de unieke stempels die Mevr. Wittmer er op geplaatst heeft.

De reisleidster, onze mevrouw uit Maastricht, bekijkt de post in de ton alvorens haar post erin te deponeren. Ze merkt een kaart op die

gericht is aan Z.K.H. Prins Bernhard, De schrijfster is een dartele jongedame. Onze reisleidster weet de activiteiten van onze Prins op zijn WWF-waarde te schatten; men zou haar zelfs royalist kunnen noemen. Ze neemt de kaart mee en doet deze in Nederland in gesloten couvert op de bus. Drie weken later krijgt ze van het secretariaat van de Prins een bedankbriefje voor de goede zorgen en de betoonde discretie.

Zeewind.

Eigenlijk zouden we naar Texel gegaan zijn, om uit te waaien. Maar de wijde verten en de lage prijzen lonkten en we hebben toch maar weer voor Normandië gekozen. In het wegrestaurant zingt Brell melancholiek over 'le port d'Amsterdam'.

Uiteraard gaan we via onze vrienden in de Picardie. Hun kinderen zijn het huis uit. Aangezien Domi letterlijk over een postzegel gestruikeld is zit ze nu met een gebroken arm aan huis gekluisterd. Afwisseling is dus welkom en wij hebben beloofd af te wassen. Wij mogen ons verheugen op een kort verblijf in het kleine Picardische dorpje. Als we aankomen is de lucht grijs en het is friskoud. Na het apéritief gaan we samen met onze gastheren boodschappen doen. De avond begint al te vallen. Het gedempte licht van de etalages verlicht de natte straatsteenkopjes. Er ontstaat een sfeertje zoals je die tot voor kort alleen maar in de Franse films tegenkwam. Het dorpje is compleet, alles is verkrijgbaar. Een slagertje, een bakkertje en tot voor kort ook een postkantoor. Er is zelfs een hotel. Tijdens een van onze filatelistische bezoeken aan Parijs enige tijd geleden, overnachtte mijn vrienden Hans en Jan hier en kregen zij de sleutel van het etablissement, daar de eigenaar geen zin had om te wachten op hun terugkomst. Wanneer de privatisering en de commercialisering gaan toeslaan, zal ook hier een fel verlicht en kreupel dorp ontstaan. Verderop dan nog een paar grote supermarkten en het dorp is dood. Vervolgens komen de Nederlanders die het geheel opkopen en zo breiden wij stillekes het Nederlandse taalgebied uit. Het lijkt wel alsof er een complot gesmeed wordt.

Wij brengen de avond gezellig door met eten en daarna natuurlijk met postzegelen. Sinds de kinderen niet meer door het huis waaien is het een stuk rustiger. We discuten nog hoe de volgende dag naar Cabourg te rijden. Philippe raadt ons aan via Beauvais te gaan. Daar staat ook een grote kathedraal, beslist de moeite waard.

En dan naar Rouen: veel te zien! We besluiten hun advies te volgen en vleien ons toch nog tamelijk vroeg in het Franse bed.

De kathedraal van Beauvais is merkwaardig onaf. In de middeleeuwen wilden ze een gebouw dat nog een keer zo groot zou zijn als de kathedraal van Amiens. God straft hovaardij onmiddellijk af: het dak stortte steeds in en het geheel is maar half afgebouwd. Als je er voor staat is het desondanks geweldig indrukwekkend. Maar bekijk je het van de achterkant dan val je meteen over de kleine parochiekerk die men er voor noodgefallen toch maar aan heeft laten plakken. Een waarschuwing voor de gelovigen: overspeel je hand niet want dan blijf je zitten met een halve kathedraal! In tegenstelling tot de kathedraal van Amiens maakt deze tempel aan de binnenkant een lege indruk. Je krijgt zelfs het onveilige gevoel dat het gebouw nog steeds op instorten staat, omdat binnen, links en rechts, menige pilaar gestut moet worden. Buiten is de stad modern en staan er nog maar weinig oude panden. Ook hier heeft de Tweede Wereldoorlog danig huisgehouden.

Vlug op weg naar Rouen. Toch niet goed berekend. De afstand is groter dan we gedacht hebben en we besluiten, het zal inmiddels voor de vierde keer zijn een bezoek aan deze oude stad nog even uit te stellen.

In Cabourg rijden we zo een Lidl binnen. Komt goed uit daar dit jaar het budget beperkt is en we meer op onze eigen culinaire invallen aangewezen zullen zijn. We halen de sleutel van ons appartement in het kantoor aan de moderne jachthaven. De juffrouw kijkt medelijdend naar die gekke buitenlanders die juist nu in februari, de toerist uit komen hangen.

Het appartement ligt aan het strand aan het einde van de boulevard in een van de vele flatgebouwen die nu gevuld zijn met lege toeristenhokken. Vanaf het strand in rijen van drie en in lagen van zeven. Nu kun je er een kanon afschieten. Wat moet dat in de zomer zijn? Na het eten lopen we een stukje langs de boulevard en slaan bij het casino rechtsaf het dorp in. Leuk stadje; toch nog

tamelijk veel bedrijvigheid voor de tijd van het jaar. De gehele tijd speelt er een film door mijn hoofd. Het was iets met Cabourg of zit ik mis. Het wil me maar niet invallen en met vele onbeantwoorde vragen lopen we langs de regelmatig brekende golven terug. Gek hè, zo'n golfslag brengt rust in je hoofd en gelukkig spoelen al die onbeantwoorde vragen weg. Als we in bed liggen in ons 'minipartement', blijf je de ruisende zee horen.

Op naar Ouistreham via de 'Pegasus-brug'. Ik schreef altijd 'Quistreham' totdat mijn Franse vriend mij vroeg waarom ik altijd een 'Q' schreef terwijl toch een 'O' genoeg was. Soms heb je van die rare gewoontes. Het plaatsje is natuurlijk vooral bekend vanwege de *ferry* uit Engeland die hier aanmeert. Als de veerboot hier is, zie je hem van verre liggen, zo'n gevaarte is het. Maar noch de *ferry*, noch de leuke Romaanse kerk van Ouistreham is het doel van ons bezoek. In Ouistreham bestaat ook een postzegelclub die participeert in Europhila. Deze internationale vereniging bestaat louter uit clubs die voor de lol bij elkaar zijn gaan zitten en éénmaal per jaar bij elkaar komen om het een en ander te laten zien van de verzamelingen van hun leden. In een opwelling heb ik mij laten kiezen als vice-voorzitter. Dus als je dan de kans krijgt om een zustervereniging te bezoeken dan moet je het ook doen. In Ouistreham komen ze op zondagmorgen bij elkaar in een zaal op de eerste verdieping van het 'clubhuis voor de bridgers'. Hier breken ze blijkbaar oude nog functionerende gebouwen niet af, maar men stopt er een paar verenigingen in. Ik heb mijn bezoek aangekondigd en bij aankomst vraagt men mij of ik iets wil vertellen over de grote tentoonstelling in Kerkrade, in mei van dit jaar. Interessante figuren lopen hier rond. De voorzitter heeft het uiterlijk van een doorgewinterde Normandische visser. Een karakteristieke kop, ondanks zijn leeftijd een flinke bos haar. Een gebruint gelaat waar je zo een pijp bij zou kunnen denken. Maar hij blijkt helemaal geen visser! Hij is wiskundeleraar op een middelbare school. Zijn schoonzoon, ook leraar, zit net zo in het bestuur van deze club en

zijn kleinzoon natuurlijk ook. Ik word aangesproken door deze en gene en het gehalte academici is opvallend hoog, terwijl hun voorkomen juist zo onopvallend is. “Ik spaar alles wat met atomen te maken heeft”, zegt een man op ingehouden wijze. Het lijkt wel of hij bang is me te storen. Hij blijkt ingenieur op een kerncentrale te zijn. De voorzitter neemt na enige tijd het woord. Vooraan, aan een rijtje tafels, zitten de bejaarde leden naast elkaar. Ze hebben weliswaar enige stockboeken voor zich maar doen er weinig mee. Daar achter zitten de actievare leden en achterin de jeugd. Veel jeugd, maar o zo stil als de voorzitter gaat praten. Zonder enige stemverheffing en toch goed verstaanbaar legt hij uit wat Euromila beoogt en dat er wat moeilijkheden zijn geweest in het verleden. Ik had daar wel van gehoord maar men zweeg er altijd over. De oorzaak blijkt te liggen in gekissebis tussen Vlaamse en Waalse verenigingen. Moeilijkheden die voor deze Franse vereniging onbegrijpelijk zijn net als voor onze eigen vereniging, maar die intussen het klimaat toch aardig kunnen verzieken. “Maar”, zegt de voorzitter, “sinds het voorzitterschap in Luxemburgse handen is, is alles weer goed gekomen”. Bij elke zin die de voorzitter zegt, knikken en murmelen de oudjes op de voorste rij instemmend. Het lijkt wel alsof ze alléén maar instemmend kunnen knikken, want als er met betrekking tot het bezoek aan de grote tentoonstelling in Kerkrade een beroep op de verenigingskas wordt gedaan, blijven ze de voorstellen van de voorzitter met instemming begroeten en mag de jeugdvertegenwoordiger op kosten van de vereniging mee. Dit is een goede leraar!

Dan mag ik in mijn gebroken Frans wat hakkelen over de grote tentoonstelling in Kerkrade. Gelukkig heb ik wat folders meegenomen en het gaat me verbazingwekkend goed af. Het levert me zelfs na afloop een applausje op: deze mensen zijn erg vriendelijk. En Margaret? Die keuvelt intussen rustig met verschillende liederen en verbaast zich naderhand dat ze het helemaal niet saai vond. En dat voor een postzegelclub!

Als we buiten komen is het stralend weer. Bij de kerk, de ‘église Saint Samson’, komt een groot aantal mensen naar buiten. Het blijkt dat men een nieuwe pastoor heeft gekregen. De mis heeft minstens twee uur geduurd. De bedelaars die zich in de kou aan de kerkpoort genesteld hebben, hebben de pest in. Moesten ze twee uur wachten voordat ze hun geld naar de ‘bar-tabac’ kunnen brengen. In het café vind je iedereen die geen zin had om naar de mis te gaan. Opvallend is een man die in een houtzagerij-met-veel-lawaai heeft gewerkt: hij heeft geen stem en geen vingers meer. We verlaten de Rue Gambetta. Er staat een strak blauwe hemel en het is windstil. We besluiten door te rijden naar Arromanches en het dorpje zelf te bezoeken. We parkeren de auto boven op de krijtrotsrand waarop het oorlogsmuseum met de-360-graden-bioscoop ligt. Vanaf die rand kijk je zo op de baai en het dorp zelf. We lopen via het strand naar het dorp. Een ‘Sherman-tank’ staat al sinds jaar en dag langs het pad en waakt over het stadje. Het is laagtij en alle ‘Mulberry’s’ liggen vrijwel droog. Ook de havenarmen die de zee in reiken en die deze ‘instanthaven’ in 1944 moesten beschermen, zijn duidelijk zichtbaar. Het zijn allemaal grote dozen uit beton die enigermate bleven drijven en die men vanuit Engeland vlak na D-Day hiernaartoe gesleept heeft om snel een havenhoofd te creëren om zodoende zeker te zijn van de toevoer van goederen. Zelfs nu nog maakt het een enorme indruk, vooral als je er vlak voor kunt staan. Het dorpje zelf valt wat tegen, wat slapjes, de toeristische ballon is nog niet opgeblazen. Maar de wandeling is heerlijk en, uit de wind steekt het voorjaarszonnetje behoorlijk. We rijden terug via de haven van Cousseulles. We besluiten in het restaurantje op de pier een kopje koffie te drinken. Als we langs het haventje lopen kondigt een bolle juffrouw bij een van de verschillende stalletjes aan dat om vier uur aanvoer van verse vis zal plaatsvinden. Met rode konen staat ze bij de stand van de “Miranda”, een vissersboot blijkbaar. We laten ons verleiden en een uurtje later fileert ze met ongelofelijke handigheid voor het-zelfde geld een aantal Dorades. We vertrekken richting Cabourg. Een fles ‘Viognier’ uit

de Provence heeft de eer de Dorade nat te houden. Voldaan willen we na de maaltijd een boulevard-wandeling maken, het leven is goed!

We zoeken echter eerst naar een mogelijkheid om het afval te dumpen. Op de gang hangt een briefje dat men daarvoor naar de kelder moet en dan door de garage. Daar achter de niet afgesloten deur, kan men de ‘poubelle’ dumpen. Met ons zakje in de handen aanvaarden we de zoektocht, maar de ‘poubelle’ vinden we niet. Uiteindelijk gooien we ons afvalzakje maar in de afvalbak die om de hoek op de boulevard staat. Bij thuiskomst blijkt ook de verwarming op het toilet niet te functioneren en we nemen ons voor de volgende dag even naar het bureau van de verhuurders-organisatie te gaan om dit te melden en tevens te vragen waar we de ‘poubelle’ kunnen vinden.

We wandelen, na een perfecte nachtrust in de richting van het havenhoofd. Hier komt ook de rivier de ‘Dives’ uit in de zee. De juffrouw van het bureau legt ons exact uit waar we de afvalcontainer kunnen vinden. Het zal wel aan ons gelegen hebben. Tijdens de lunch in het appartement staat al meteen een ploeg monteurs voor de deur om de verwarming op het toilet te controleren. “Tja, als u het apparaat niet aanzet, zal het ook niet lopen. Kijk u moet dat palletje omlaag zetten, anders functioneert het niet.” Even vlot als ze gekomen zijn verdwijnen ze weer, de verwarming functioneert en ik vraag me nog steeds af wie dan dat palletje naar beneden gezet heeft.

De zon staat fel aan het firmament; dus besluiten we richting Houlgate te gaan. Hoewel het verboden is om in Auberville langs de ‘Vaches Noirs’ te lopen doen we het toch en genieten van een prachtig uitzicht op de zee. De ‘Vaches Noirs’ zijn een steile zwart gekleurde kust van een soort harde modder, waarin veel fossielen verborgen zitten. Af en toe valt een stuk van die kustrand naar beneden, vooral ook omdat men als maar naar fossielen blijft zoeken en dat komt de stabiliteit niet ten goede. Maar wij lopen

gemoedelijk een end van de rand onder het motto 'in Frankrijk mag niets en kan alles'. In Villers sur Mer bezoeken we het VVV en de daarbij behorende tentoonstelling van fossielen. Vanuit Villers lopen we over het strand nog een stuk in de richting van diezelfde 'Vaches Noirs' om fossielen te zoeken. Margaret vindt van alles en ik vind ondanks mijn geologenhamer, niets! Maar ja wat wil je, als je volgens de Chinese astronomie in het jaar van de buffel geboren bent; zo leer ik uit het blaadje van de 'Intermarché' die wij vanwege de culinaire afsluiting van deze dag met een bezoek vereren. We besluiten de dag weer met een boulevardwandeling, voorafgegaan door een zoektocht naar de centrale 'poubelle' die ondanks de vriendelijke instructie van de baliejuffrouw onvindbaar blijft. We deponeren ons huisvuilzakje maar weer in de afvalbak aan het begin van de boulevard.

De nachten zijn helder maar koud. Maar ook de volgende dag schijnt het zonnetje weer onverdrotten. We besluiten naar Caen te gaan. We parkeren onze automobielen nabij de jachthaven, de 'haven van plezier' zoals ze hem hier noemen. We wandelen naar de citadel: het grote fort dat over de stad uitkijkt. De welkomstgroet wordt gegeven door een paar kanonnen uit 'Goeree' (oorspronkelijk een Hollandse fort in Ghana / West Afrika). De kanonnen zullen dus ook wel van Hollandse makelei zijn. Boven gekomen heb je een fascinerend uitzicht over de stad. Alle musea blijken echter gesloten. Men heeft een rails gelegd door het park. Daarop rijdt een apparaat; ik denk dat er een film opgenomen wordt. Vijf man staan er omheen, druk gebarend en redenerend. Na de rondgang over het plateau van de citadel krijg ik pas in de gaten waarvoor dat gedoe allemaal noodzakelijk is: men is de heggertjes langs de parkjes aan het bijknippen. Dat gebeurt op de millimeter, dat vind ik nu helemaal niet Frans, maar het ziet wel perfect uit.

Verbaasd over deze perfectie lopen we weer naar beneden en volgen de 'Michelin-stadswandeling'. Eerst de kerk van 'St. Jean'. Helemaal gerestaureerd, daar deze kerk net als heel Caen, na 1944

volledig in puin lag. Indrukwekkend. In de kerk staat een foto van de situatie in '44 en het is onvoorstelbaar dat zo'n stad nu weer functioneert. Caen komt helemaal niet hypermodern over. Het is zelfs een gezellige stad ondanks het feit dat bijna geen enkel gebouw ouder is dan 50 jaar. De volgende stop is bij het postmuseum. Dat is een van de weinige gebouwen die de catastrofe overleefd heeft. Middeleeuws, in drie etages met een houten façade, staan ze ietwat schuin tegen elkaar aangeleund, duidelijk der dagen zat. Binnen vallen we in de handen van ms. Palmier, een gepensioneerd geschiedenisleraar die vrijwillig als gids in het museum functioneert. Zijn enthousiasme bereikt ongekende hoogten als hij te weten komt dat ik ook postzegel-verzamelaar ben. Hij demonstreert alles en vertelt honderduit. Als hij hoort dat ik ook leraar ben vertelt hij het verhaal van zijn dochter die biologie gestudeerd heeft in Frankrijk en in Engeland en na haar promotie werkloos thuis zit, daar zij met een volledige studie in de gedragsleer (ethologie) van de 'propéthiques' (de Lemuren van Madagaskar), niet in staat bleek het front te kunnen houden voor de klas. Er is een verschil tussen de studie van het gedrag van Lemuren en/of leerlingen en de kunst om ze te laten studeren. Ik ontdek in de museumwinkel enige miniaturen van fakturen. Zo wordt een nieuwe hobby geboren. Ik had al twee beeldjes van postbodes: ons eigen beeldje van 't Fakteurke en een postbodepoppetje uit het 'Erzgebirge', een zogenaamd 'Raucher-männchen'. Hier kan ik drie exemplaren aan mijn verzameling toevoegen. Franse postbodes uit verschillende tijdperken, in Duitsland gemaakt, met de hand geschilderd in Chili en hier verkocht als modelletje bij modelspoor. Als je je modelspoor-stadje volledig wilt bevolken ben je wel een hoop geld kwijt! We weten ons los te rukken van ms. Palmier en het oudste huis van Caen en lopen de rue St.Pierre uit in de richting van de 'abdij van de Mannen'. Tegenwoordig is het stadhuis gevestigd in deze abdij. Het is al laat en alleen een bezoek aan de kerk behoort nog tot de mogelijkheden. Aan de andere kant van de stad ligt natuurlijk de 'abdij van de Vrouwen'. De kerk die pal

tegenover de abdij van de Mannen ligt, ligt nog steeds in puin, men heeft deze niet gerestaureerd. “Ach, aan een boom vol pruimen mist men een, twee pruimen niet”, zal men wel gedacht hebben. Nu is het een soort monument om de vernietiging van de stad te gedenken, helemaal niet zo gek. We verlaten de stad Caen in de overtuiging heel veel nog niet gezien te hebben en beslist een keer terug te moeten keren. ’s Avonds na het eten, zoeken we weer in het flatgebouw naar de centrale ‘poubelle’ en dumpen ten slotte teleurgesteld ons huisvuil maar weer in de stedelijke vuilnismand op de boulevard. Daarna genieten we van een heldere nacht waarbij zelfs de lichten van de haven van LeHavre duidelijk zichtbaar zijn.

De markt van Cabourg is, de volgende ochtend ons volgende doel. Ik val er van de ene verbazing in de andere. Het begint met een man die onscheurbare sokken verkoopt. Hij snijdt met een mes de sok stuk legt ze daarna weer bij elkaar en hop: de sok is weer heel. Dit is het onstuitbare bewijs dat de sokken onverslijtbaar zijn. Menigeen gaat de discussie met de man aan en steeds weer jaagt hij zijn mes door de sok en steeds weer ‘heelt’ de sok op onverklaarbare wijze. Bij de visboer kopen we kabeljauw, de vis voor ‘arme mensen’ verklaart hij, als hij ons het pakket overhandigt en de 13 euro in ontvangst neemt. We drinken koffie in een buurtcafé. Interessant te zien hoe de mensen hier druk gesticulerend en ruziënd en tegelijkertijd al handenschuddend binnenkomen om vervolgens steeds weer in lachen uit te barsten alvorens ze hun koffie of pastis naar binnen schudden.

De vogels in het vogelreservaat van Merville sur Mer maken heel wat minder lawaai. Dit park in de monding van de ‘Orne’ is een wandeling waard. Veel vogels laten zich echter niet zien Ze zullen het te koud vinden. De Fransen zwermen in de namiddag uit over dit estuarium om de mosselbanken te plunderen. Ze zoeken hun avondmaaltje zelf bij elkaar!

's Avonds op de televisie zie ik een programma over de evolutie. Het wordt uitgezonden vanuit het 'Musée de l'Homme' in Parijs. En wie zie ik praten over het gedrag van de Lemuren, de 'Propitèques van Madagaskar': de dochter van ms. Palmier! Toch niet zo werkloos als hij dacht.

Bij onze avondwandeling die uiteraard voorafgegaan is door de zoektocht naar de centrale 'poubelle', merken we dat er een weersomslag op til is. De zee is woester en er is meer bewolking. Het kan ook niet altijd mooi weer blijven.

We besluiten naar Caen terug te keren en het 'Memoriael' te bezoeken. Het weer is er geschikt voor: het is grijs en er dreigt een regenbuitje. Het bezoek aan het binnenland stellen we uit tot morgen. Dit 'Memoriael' is werkelijk de moeite waard, hoewel je even moet slikken als je 13,50 euro per persoon moet neer tellen om binnen te kunnen komen. Daarvoor krijg je wel een professionele gids en het parkeren is gratis. Deze gedenkplaats houdt zich niet zozeer bezig met het verzamelen van spullen uit de tweede wereldoorlog, maar meer met wat we met al die ervaringen gedaan hebben. Het houdt dan ook niet met 1945 op. Wat mij opvalt is dat er veel aandacht besteedt wordt aan de geschreven brief. Brieven die in de landstaal van de schrijver worden voorgedragen. Bij alle stukken staan de teksten in het Frans, Engels en het Duits. Niet één schermje waarop stukken film getoond worden, nee meteen 12 schermen naast elkaar, zodat iedereen het kan volgen. Twee filmzalen die constant lopen met interessante films en overal personeel dat je de weg wijst. Zelfs heel vriendelijk in het Nederlands! De prijzen voor lunch of koffie met enige versnapering zijn zeer redelijk en dat heb je wel nodig! Wij presteren het om van halftwaalf tot vijf uur door het gebouw te lopen en nog hadden we niet alles gezien. Verschillende groepen leerlingen draven door het gebouw. Opvallend is het verschil in gedrag van Franse en Engelse leerlingen. De Fransen worden steeds op hun huid gezeten door een begeleidende leraar. Ze zijn zeer gedisciplineerd en allemaal

voorzien van tekstboeken waarmee ze vragen moeten beantwoorden. De Engelse leerlingen worden gedumpte. De leraren trekken zich gemoedelijk terug en bemoeien zich er dan niet meer mee. Het resultaat is overduidelijk: de Engelsen maken er een bende van. In de bioscoop wordt een indringende film vertoond over de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog. Er dreigt rumoer te ontstaan, maar dat wordt direct door een Franse lerares, op onverstoorbare en onmiskenbare wijze de kop in gedrukt. ‘Quod erat demonstrandum’: met structuur leren ze het meeste, geef ze die structuur dan!

In de winkel zie ik het boek van Franz Gockel: ‘poort naar de hel’, Deze meneer heb ik verscheidene keren op Discovery gezien, vertellend over zijn traumatische ervaringen bij de tevergeefse verdediging van de ‘Atlantikwall’ tijdens de invasie. Hij heeft later veel ontmoetingen gehad met zijn toenmalige tegenstanders en hechte vriendschappen met hen opgebouwd. Zijn ervaringen lijken mij interessant en ik besluit het boek aan te schaffen.

Die avond wordt duidelijk dat het de volgende dag een regenachtige dag zal worden. We besluiten indien het inderdaad gaat regenen, een dag eerder terug te keren. We hebben de hoop opgegeven ooit nog de centrale ‘poubelle’ te vinden en het enige wat morgen nog te bewonderen valt is de springvloed.

’s Ochtends staat het water inderdaad tot de rand en valt ook met bakken uit de hemel. Als we de sleutel terugbrengen delen we de juffrouw mee dat we de centrale vuilnisbak niet hebben kunnen vinden. Ze kijkt ons ongelovig aan, een beetje met de blik van: ‘domme toeristen’. Ze kijkt zelfs een beetje triomfantelijk, zo van: “Zie je wel, dit is geen toeristenseizoen!” Nou juffrouw, we hebben genoten en zoals de bekende filosoof en campinghouder Romanini ooit zei: “Partir, c’est revenir!”

Wat Moet? (Uit 't Faktuweeltje februari)

Ik lees een artikel uit een reeks die gaat over de voorwaarden waaraan je moet voldoen om met een thematische verzameling te mogen tentoonstellen. Na enige tijd vraag ik me af wat je nu eigenlijk wilt: wil je een verhaal vertellen of wil je de jury verleiden? Voor mijn gevoel is de tijd van punten halen voorbij. Ben ik net de vreselijk ingewikkelde puntentelling aan het bestuderen, valt mijn vrouw er middenin. Dat doet ze altijd als ik ergens in verdiept ben. En steeds van die dodelijk doordeweekse vragen. Natuurlijk wel belangrijk, maar zie je nu niet dat ik net even... “Je krijgt van de jury 20 punten voor... Nee, ik ben nog niet naar de apotheek geweest... eh, 20 punten, waar stond dat ook weer, oh ja, hier... Ja, dat moet ik óók nog doen, maar jij moet eerst opgeven hoeveel je verdiend hebt en dat hoeft pas vóór 1 april.” Ik krijg opeens zo genoeg van al die regels en al dat moeten, ik spring op en zeg dat ik de hond ga uitlaten. Als ik weg ga roept ze me na: “Denk je d'r aan dat de groene bak nog buiten moet! Want die worden altijd zo hartstikke vroeg geleegd.” Normaal komt er dan nog een hele waslijst achteraan van zaken die ik nog allemaal moet doen, maar het blijft stil, hé.. Ik loop tevreden met de hond de straat in. Opeens schrikken we allebei hevig en wordt de rust wreed verstoord door een of andere idioot die met minstens 100 op de teller door de dorpskern raast en nog net een van rechts komende verkeersdeelnemer weet te ontwijken. Al die borden en punaises die de gemeente voor veel geld geplaatst heeft, helpen geen zier. Het lijkt wel of ze het tegendeel bewerken: reed men toen de maximumsnelheid nog 50 was als een gek, nu de maximumsnelheid 30 geworden is raast men als volslagen idioten. Zo van: “als je 80 rijdt kun je zonder al te veel moeite alle chicanes nemen”. Soms denk ik dat dat woud van borden de uitwerking heeft van die bekende rode lap. Te veel regels of te weinig jury's, dat is de vraag!

Belastingen (Uit 't Faktuweeltje maart)

Bij de maartse buien hoort het belastingblauw. Nu zegt elke collega dat ik hartstikke gek ben dat ik dat nog zelf invul, maar ik blijf eigenwijs volhouden dat een beetje academisch misvormde zoals ik, in staat zou moeten zijn om die formuliertjes in te vullen. Daar komt nog bij dat mijn vrouw slechts een zeer klein ondernemster-tje is en het niet leuk voor haar zou zijn als d'r paar zuurverdiende centjes in z'n geheel naar een accountant zouden gaan. De jongens van: 'wel makkelijker' gingen dit jaar digitaal. Nu heb ik gelukkig een poetertje, want als mijn kleine ondernemstertje die, belasting-technisch gezien, ook nog zou moeten aanschaffen, ging ze failliet. De omzetbelasting ging als een speer en al vlug kreeg ik via de e-mail het berichtje dat men het in dank had ontvangen. Voordat ik mijn financiën kan opbiechten moet ik weten wat zij verdiend heeft. Dus naar het formulier 'inkomstenbelasting voor ondernemers'. Liep voor geen meter. De IT-hulptroepen verklaarden dat het aan mijn programma lag en via min of meer illegale wijze werd dat euvel verholpen. Wat een formulier: 159 pagina's! Ik snapte er niets van: actieve passiva en doorslaande balansen. Uiteindelijk werd haar winst steeds hoger terwijl ze steeds minder verdiende. Tijd voor de belastingtelefoon. Via 'inkomstenbelasting' werd ik doorverbonden met 'ondernemers', maar die waren net even weg. Gelukkig had ik al een tijdje een album met zegels op mijn bureau liggen dat opnieuw geordend moest worden. Toen ik na anderhalf uur 'een ogenblikje geduld' een beetje kramp kreeg in m'n nek vanwege de hoorn, was het album al voor de helft op orde. De volgende dag, heb ik het twee uur volgehouden, en het album is geordend. Uiteindelijk heb ik zelf maar wat ingevuld, want als zij het niet meer weten, verbinden ze je door met 'ondernemers', en daar laten ze je van honger en dorst omkomen. Gelukkig kan ik mijn tijd altijd veel beter gebruiken

.

De Open Dag.

“Och”, zegt opeens het meisje dat in de klas voor me zit, “ik denk dat er weer een ‘open dag’ op stapel staat”. “Hoezo?”, vraag ik. “Nou, de ramenwassers zijn weer verschenen en dat duidt op ‘de open dag’. Binnenkort zullen ook wel weer extra poetsploegen verschijnen en krijgt dit of dat een likje verf.” Als ik in de pauze naar de docentenkamer loop staat er inderdaad een man deurposten te schilderen. Het plantsoen wordt vakkundig geschoffeld en de stoep wordt geveegd: ‘de open dag’ is nakende. Ik vind een soort rugzakje in mijn kastje, het presentje voor de nieuwkomertjes. Dit staat helemaal in het teken van de tijd: zwart met zwarte bandjes, gothic. Aan de voorkant staat groot het logo van de school. Een kinderhand is vlug gevuld; nog een potje eigengemaakte gel erbij, ze mogen dat zelf produceren in het scheikundelokaal, wat papierkraam en de kindjes komen gegarandeerd naar deze school, hopen we dan maar.

De dag zelf valt voor ons wel tegen: het is op een zondag en dan ook nog van 12 tot 5. Is je hele dag kapot en van wandelen met de hond in die heerlijke lentelucht, komt niet veel terecht. Maar het is je broodwinning, dus daar moet je toch wel wat voor over hebben.

Ik organiseer een paar leerlingen die demonstraties kunnen geven zoals het snijden van een varkenshart - want dat lijkt zo op een mensenhart -, het opnemen van de bloeddruk en het maken van een ECG. Men kan niet zeggen dat we geen hart voor de zaak hebben! Vroeger deed ik dat zelf, die demonstratie met dat varkenshart. De reacties zijn altijd heel verdeeld op dat onveredelde frikadellenvlees. Dat loopt van ‘goh wat interessant’ tot ‘ajakkes’ en lieden die dan pardoes omdraaien en het lokaal verlaten. Altijd zegt een spionerende collega in de loop van de middag: “Ik dacht dat jullie over het leven doceren, maar ik zie alleen maar dooie dingen!” Vorig jaar tot overmaat van ramp, kreeg ik ook nog twee

artsen op mijn nek. Blijkbaar kunnen die ook nog vader worden! De een bleek achteraf ook nog eens een hartspecialist te zijn en beiden hadden er een duivels genoeg in mij aan de tand te voelen. Vergelding voor hun trauma's opgelopen tijdens hun middelbare schoolperiode? Ze begonnen allerhande kennisvragen te stellen met een duivelse grimlach op het gezicht. Zoiets heb ik meteen in de gaten. Mijn geheugen laat me in zo'n situatie direct in de steek. Ik weet niets meer, ben alles vergeten, blokkeer helemaal. Het gevolg is dat je met een rooie kop maakt dat je weg komt en wel zo snel mogelijk.

Nu vragen we enkele vijfde en zesde klassers om te assisteren en hopen dan maar dat ze ook komen opdagen ondanks hun toezegging. De sectie heeft wel besloten om alleen maar experimenten te laten zien, die de leerlingen in de loop van hun loopbaan ook te doen krijgen. Het kabinet ziet er ongelofelijk opgeruimd uit; één keer in het jaar mag dat ook wel. De modellen staan opgesteld en de torso's van opeenvolgende decennia laten goed zien hoe revolutionair de ontwikkelingen op dat gebied zijn verlopen. De torso van de jaren zestig is onder de navel zedig voorzien van een in gips uitgevoerd lendendoekje. De torso van de jaren zeventig was geslachtloos maar zonder broekje. De jaren tachtig manifesteerden zich als vrouwelijk slechts, uitgevoerd in zwaar plastic en uitneembaar, en de jaren negentig sloten af met lichtgewicht plastieke uitneembare geslachten van beiderlei kunnen, waarbij je dus de standaard aanwezige borsten kunt voorzien van het mannelijk geslachtsapparaat. Altijd leuk voor een grap! Ik stel de torso aan de klas voor als mijn 'beste vriendin'. Ze zegt immers nooit wat terug en je kunt er alle kanten mee op, meewarige blikken zijn dan mijn deel.

Ook de koffer met voorlichtingsartikelen, waarin een forse bruine plastic penis bedoeld om condooms te demonstreren en talloze andere snuisterijen der voorbehoeding, geven altijd aanleiding tot ongelovige blikken en fluisterpartijtjes tussen de ouders onderling. De moeder trekt de vader ietwat naar achter en fluistert dan van

achter de hand terwijl ze met de wijsvinger kleine aanwijzingen geeft. Ja, we laten alles zien, wat een vak hè!

De open dag eindigt voor mij echter een beetje in een dip. Verschillende oud-leerlingen komen met hun kinderen kijken. Je voelt je dan echt oud worden. Een oud-leerling, vroeger een spichtig manneke, nu een bonk van een vent, duidelijk gemest door veelvuldig cafébezoek, komt met zijn twee kids op mij af en zegt glimlachend en plompverloren: “Zo, u nog steeds hier?”. De volgende vraagt: “Hoelang moet je nog?” En de laatste geeft me de nekslag met: “Goh, ik dacht dat u allang weg zou zijn”. Is dit wraak of domheid? Ik denk het laatste, want wat zou er in al die jaren veranderd kunnen zijn? Toch geef ik het al vroeg op, laat de leerlingen maar lekker demonstreren en zet de demonstratievideo op eindeloze herhaling. De jongere collega’s moeten het maar opknappen. Thuis wacht de hond. Hij vraagt niet naar leeftijd, begroet me altijd even enthousiast en kwispelend bij terugkomst en wil maar een ding: wandelen.

Tanden & Tandingen (Uit 't Faktuweeltje april)

Ik moet weer eens naar de tandarts. De ellende met die tandartsen is al vroeg begonnen. Toen mijn zus en ik zo rond de vijf jaar waren, hebben wij revolutionair en solidair aan onze ouders verklaard: “Wij gaan niet meer naar die tandarts, het is een slager!” (‘slager’, had mijn oudere broer gezegd!). Mijn autoritaire vader viel bijna van zijn stoel en heeft heel wat moeten soebatten en dreigen. Hij is zelfs met de tandarts gaan praten. In de naoorlogse sfeer van de maakbaarheid der vooruitgang, hoorde dat je piano leerde spelen, dat je bij de verkennerij ging en ook dat je naar de tandarts ging. De pianoleraar heeft me na vijf jaar gevraagd of ik er alsjeblieft mee wilde ophouden. Bij de verkennerij heb ik het zegge en schrijve drie weken uitgehouden en nog steeds sterf ik van de angst voordat ik naar de tandarts moet gaan. ‘Terwijl het echt reuze meevalt’, zeg ik tegenwoordig dan maar steeds tegen mezelf. De man en zijn assistente doen ook aandoenlijk vriendelijke pogingen om je op je gemak te stellen, ze beginnen altijd over de vakantie. Ik maar denken dat ze het nu na 15 jaar francofilie, wel weten. Een van de laatste keren zegt hij, na het noodlottige bericht dat het een zenuwbehandeling zal moeten worden: “Maar zenuwbehandelingen zijn echt mijn hobby, snel en pijnloos!” Ik kijk hem ongelovig aan, zoiets kun je toch niet menen, wat een raar vak toch. Ik merk fijntjes op dat ik het dan toch veel liever bij mijn hobby, het postzegelverzamelen, houd. “Hoewel je dan ook goed naar de tandjes moet kijken”, zeg ik natuurlijk. Volgens mij heeft hij dat gegeven in de computer gezet. Nu, elke keer als ik kom begint de assistente en/of de tandarts over het postzegelen en niet meer over de vakanties. Hij heeft zelfs toegegeven dat het hem best ook wel interesseert, maar leren zal hij weinig over deze hobby. Je kunt immers nooit wat terugzeggen als je in die stoel ligt. En als hij klaar is, weet ik niet hoe vlug ik, opgelucht weg moet komen.

Voorjaar in Bédoin.

Ik verlang terug naar Bédoin. Waarom zult u vragen. Tja, wat is het? De zuivere lucht? Een beetje warmte. Verse aardbeien waar je de zon in proeft. Er verandert daar bijna niets, dat weet je van tevoren. Maar dat is het misschien wel, er verandert niets. Het leven gaat daar zijn gangetje. Weg van die voortdurende drang alles te veranderen, weg van het lawaai, weg van beleid en drogredenen. Weg het idee dat je alles moet verantwoorden en met honderd zaken tegelijk bezig moet zijn. Dat denk ik, is de reden. Na twee dagen is mijn verkoudheid weg ondanks de sterke temperatuurval des nachts. De weg naar het paradijs is een hel. Wegen alom verstopt door gruwelijke verkeersongelukken, geen mogelijkheid om ze te omzeilen. Files op plekken waar je normaal gewoon door kunt rijden, de vijand rukt op.

Dankzij een overnachting onderweg is het mogelijk om toch uitgerust te arriveren en meteen te beginnen met de opbouw van ons plekje. Het weer is voortreffelijk, de goden zijn ons goedgezind. Dezelfde middag liggen we reeds in het zonnetje en kunnen we 's avonds na het diner nog lang buiten onder de stralende sterrenhemel genieten van ons hervonden paradijs.

De ontvangst is als vanouds, hartelijk en gastvrij. De wijn van het afgelopen jaar is een succes. In het dorp is menig etablissement weer van eigenaar veranderd, maar dat gaat al jaren zo. We gaan de eerste avond uit eten en ik zeg dat tegen Marie-Françoise onze campingdirectrice. "Ha", zegt ze, "doe de groeten aan Jean-Batiste, want jullie zullen wel weer in 'Pasta et Basta' gaan smullen". Inderdaad was dat ons plan. Als we binnen komen is de begroeting warm, ik ben zo geraakt dat ik Rudolpho aan zie voor Jean-Batiste en omdat Margaret omhelst wordt doe ik het automatisch ook, wat natuurlijk een beetje raar is dat een man die geen familie is die andere man omhelst, maar hij zegt: "Is toch niet erg!" Het eten is voortreffelijk en we lopen zeer tevreden naar ons home terug.

De volgende ochtend lopen we weer naar het dorp en schuiven aan op het terras bij André “le barbu”. Een emotionele ontmoeting op het terras want zijn vrouw is overleden en ik weet me met dat soort situaties nooit raad. Gelukkig herstelt hij zich snel onder het motto “het leven gaat door, wat willen jullie drinken?” Hij zal dat heel wat keren moeten zeggen dit jaar, het moet bijzonder pijnlijk voor hem zijn. We ontmoeten mijn Deense postzegelvriend en zijn vrouw. Zij vertellen ons dat wij het mooie weer meegebracht hebben, dat het koud was de afgelopen drie weken en dat het af en toe behoorlijk geplensd heeft. De stortbuien waren zo intens dat de brug die hun huisje met het dorp verbindt weggespoeld is en zij twee dagen opgesloten hebben gezeten omdat er geen vervoer over de weg mogelijk was. Toch klaagt iedereen over de droogte: plensbuien voegen niets toe aan de grond want het spoelt allemaal snel weg. Inderdaad, tijdens onze wandeling naar het dorp valt op dat er in verhouding weinig bloemenpracht is. Ook de typische geur van de ‘immortelle’ ontbreekt dit jaar en de klaprozen zijn op een vinger te tellen.

Er ligt nog sneeuw op de Mont-Ventoux, maar bij deze warmte zal dat niet meer lang duren. De wijnvelden zien nog bruin met hier en daar een blaadje dat voorzichtig uitloopt. Bij terugkomst op de camping kondigt het avontuur zich al aan, telefonisch heeft onze Duitse vriendin, ‘la Muellère’, laten weten dat ze eraan komt.

Het wordt deze dag 27 graden en dat doet een mens goed. De siësta slaat je tussen je ogen en alom wek ik bewondering door, blijkbaar, als een wilde in mijn ligstoel te snurken. De oude madame zegt dat we de paden moeten ombenoemen, dat het ‘laantje van de snurkers’ nu voor het ‘chateau des Vikings’, zoals onze caravan genoemd wordt, langs loopt. ’s Nachts zakken de temperaturen terug tot een graad of tien. Ideaal om goed te kunnen slapen.

’s Ochtends staat Marie-Françoise opeens vertederend voor de deurflap met een lelietje van dalen en een roos in haar hand. Op 1 mei krijgt iedereen in Frankrijk die het verdient, deze combinatie. Op alle hoeken worden ze te koop aangeboden, deze kleine witte

klokjes die de lente aankondigen. De roos zal wel een aanduiding zijn van de ‘dag van de arbeid’ die hier in Frankrijk heel consequent gevierd wordt. Na 20 jaar hebben we de ‘lelietjes van dalen’-status gekregen, wat een schatten toch.

Met onze vriendin gaan we vandaag, zondag, naar de markt in Jonquières. Ongelooflijke, vooroorlogse prijzen betalen we voor groente en fruit. Maar deze markt wordt dan ook veel bezocht door de Algerijnen en die weten dat elders de prijzen opgefokt worden. Eén maal per week naar deze markt levert reuzen-voordeel op. Tevens is het een echte rommelmarkt, maar je kunt er ook complete spiksplinternieuwe fornuizen en ijskasten aanschaffen. Vorig jaar heeft Margaret hier een vierpits gaskomfoor gekocht, weliswaar van Turkse makelij, maar nu tovert ze culinair de ene verbazing na de andere op tafel en dat voor de geweldige prijs van 25 euro! Een vergelijkbaar fornuis zou in Nederland het vijfvoudige kosten als zo’n butagasding al te krijgen is. Met mdm. Muellère naar de markt gaan is een aparte belevenis. Ze is niet op haar mondje gevallen en gaat in het Frans graag discussies aan over de meest uitgebreide onderwerpen. De allochtonen vinden dat wel leuk, zo’n mens die weerwoord geeft en dan ook nog in het Frans. Ze begint haar betoog altijd met: ‘moi’, waarbij ze dan met beide handen op haar borst klopt. Dat vestigt de aandacht voordat er een verhaal komt. Daarbij gooit ze al haar kennis van de Franse taal in het gevecht. Vooral als je een koopman aan het verstand wilt brengen dat je drie van zulke vaasjes nodig hebt, terwijl hij er maar twee heeft. En als het dan 5 euro blijkt te kosten doet ze hem een nog groter plezier door te zeggen dat dit te duur is en vooral omdat er maar twee zijn. Bij de groenteman loopt de discussie uit op een woordenwisseling over welke kruiden je het beste bij de zalm kunt gebruiken. De goeie man zegt koriander, maar zij zegt peterselie. Ze drijft hem met haar vasthoudendheid tot de gespeelde waanzin. Het resultaat is dat hij haar twee grote bossen koriander, gratis en voor niets mee geeft, met het advies om het toch maar eens te proberen. Als wij haar later vragen waarom ze persé drie vaasjes wilde

hebben, zegt ze dat ze er dan een aan ons kon geven want Margaret heeft zich vanochtend laten ontvallen dat we geen vaasje met stevige voet hadden voor de combinatie roos-lilie en dat is haar bijgebleven terwijl wij het al helemaal vergeten zijn. Wanneer ze met een allochtone Berber een filosofische discussie wil beginnen over het hoe en waarom van een ‘tian’ (een soort wokpan, maar dan zeer mooi geëmailleerd) en ze mijn hulp vraagt omdat ze er niet meer uitkomt, moet ik ook passen want dat gaat toch wel erg ver voor mijn beperkte talenkennis. Overigens lijkt het wel of de interesse van die allochtonen vooral op gang komt als blijkt dat zij vrijgezel is, maar dat kan natuurlijk aan mijn vooringenomenheid liggen. Nadat zij kenbaar heeft gemaakt dat zij ook maar alleen is beginnen opeens drie anderen zich met de discussie te bemoeien. Egyptische taferelen! Leuke markt toch daar in Joncquières.

Maar de markt in Bédoin is ook leuk. Maandagochtend, vaste prik: markt in Bédoin. Ik zou werkelijk niet weten wat ik er zou kunnen weghalen, maar met verbazing constateer ik altijd weer het enthousiasme waarmee vrouwen zich erop storten. De prijzen zijn in vergelijking met Joncquières meer dan één keer zo hoog. Maar Margaret weet het al. Mijn consumptiedwang is minimaal, beperkt tot een zakje olijven of een stukje kaas. Zet mij maar met een krantje en een kopje koffie op het terras van ‘le barbu’ en ik ben een tevreden mens. Kan ik mij geestelijk voorbereiden op de wandeling die we vanmiddag gaan maken. Die geestelijke voorbereiding wordt ondersteund door onze Amsterdamse vrienden die hier altijd een half jaar het hoofdstedelijk gebruik ontvluchten. Alles hebben ze in Mokum achter gelaten behalve de gewoonte bier in te nemen, alhoewel de prijzen op het terras die neiging de laatste tijd wat onderdrukken. De zegeningen van de Euro! De gezelligheid duwt de aanvang van de siësta vooruit en de wandeling begint pas om 4 uur in de middag. We lopen ‘één hartje’ om een beetje te wennen. De ‘één hartjes route’ is uitgezet door de gemeente en voert vanuit de camping door de velden naar de ‘Fond du Loup’, langs de

zandgroeve met al die fantastische kleuren en door het dorp terug. De zandgroeve heeft altijd een bijzondere aantrekkingskracht. Ook hier is het natuur-lijk ‘betreden verboden’ maar we zijn in Frankrijk en daar betekent dat: je mag best gaan kijken, maar ben wel een beetje voorzichtig! Tegen de blauwe hemel steken de okerrode rotspunten scherp af. In de wanden liggen de lagen geel, rood en groen gekleurd zand dan weer horizontaal, dan weer schuin tot verticaal. Welke geologische processen zijn hieraan voorafgegaan, ik fantaseer slingerende rivieren, blanco stranden en daartussendoor ruwe vulkaanuitbarstingen. Sommige uitstulpsels zijn volgens mij echt vulkanisch. Laat er dan nog een gletscher tussendoor schuiven, de wind wat schuren en het water spoelen en je krijgt de meest fantastische vormen en kleuren.

Gezagsgetrouwe Margaret blijft bij het hek, het mag niet en dan mag het niet. ‘La Muellère’ en ik klimmen en kruipen tussen de rotsen door en discussiëren dat het een lieve lust is. Er rijdt een wagen met gendarmes langs, maar zij gunnen ons nog geen blik. Ademloos kijken we uit over de kuip van de groeve met daarachter het eindeloze uitzicht over de vallei achter de Mont Ventoux. Ik herinner mij de dagen dat ik hier met de kinderen zoveel mogelijk verschillend kleurige zanden verzamelde, die zij dan in lagen in een potje deden: zij vonden dat fantastisch, vooral omdat voor zo’n zelfde potje in de winkel vele franc’s gevraagd werden. Het staat nog steeds in onze woonkamer. Hoe gelaagd het verleden kan zijn...

Wanneer we terug komen leveren de vrouwen een culinaire veldslag en ik ben het slachtoffer. Maar ik wil het gevecht graag aan gaan. Ik geef me gewonnen na een in koriander gegrilde zalm met gebakken aardappeltjes gedrenkt in een flesje Viognier en een tuil aardbeien zonder iets maar met veel zon erin. Tegen zo’n overmacht kan geen enkel strijder op boksen al is hij nog zo heldhaftig. Zo leg ik graag het loodje. Onder de sterrenhemel zitten we nog lange tijd buiten te genieten van een heerlijke dag.

De volgende dag tijgen we naar Caromb. Mijn collega John 'le cycliste' heeft me gevraagd een boeking voor de fietsclub bij een hotel in Caromb te bevestigen en de aanbetsaling af te leveren. Tijdens de rit, laat ik mijn ogen mijmerend dwalen over de velden, waar inmiddels wat meer klapprozen staan. Hotels, boekingen, afspraken, jeetje dat heb ik wat gedaan van m'n leven. Op drie verschillende continenten en ze hadden allemaal een ding gemeen: er klopte nooit wat van. Het was altijd een knokpartij, want het aantal kamers klopte niet of vrijgezellen moesten bij elkaar gaan liggen ondanks uitdrukkelijke verzoeken dat niet te hoeven. Het zou me niets verbazen als dat hier in de Provence niet anders was, ik word nieuwsgierig wat het nu weer zal zijn. Misschien is de tent afgebrand of het hotel opgedoekt, wie weet? In Caromb staat het hotel er nog ongedeerd, we vleien ons op het terras. Ik ga naar binnen om met de 'patron' te praten. "Een boeking? Daar weten we niets van... en wanneer zou dat moeten zijn? Wanneer heeft u geboekt?" "Ik heb niet geboekt, het is voor een vriend en dat zal in augustus van het afgelopen jaar geweest zijn". Het zweet breekt me uit, zie je nu wel, er klopt weer geen zak van. Het figuur achter de tap pakt een groot boek. Meteen al onsympathiek met al dat ijzerwerk in oren en neus, dat kan geen goeie 'patron' zijn, is hij wel de baas? "Oh, meneer ik zie het al die afspraak is gemaakt bij de vorige eigenaar, maar wij nemen die natuurlijk meteen over. In februari hebben wij dit hotel gekocht" Als ik een bevestiging op papier wil en een reçu voor de aanbetsaling kijkt hij een beetje verbaasd maar het woord 'verantwoordelijk' doet hem van gedachte veranderen en eindelijk is alles goed. "Zie je wel", denk ik als ik even later bij Margaret op het terras ga zitten, "altijd gesode-mieter met die hotels, maak mij wat wijs!"

Bij terugkomst valt op dat er grote plakaten hangen, waarop het monument afgebeeld dat de rotonde aan de ingang van het dorp siert. Het monument, je mag drie keer raden, bestaat natuurlijk uit een wielrijder in plat plaatstaal gesneden. Zoals alle zichzelf respecterende dorpen die het van het toerisme moeten hebben heeft

ook Bédoin gezocht naar een extra publiekstrekker en dat is natuurlijk het wielrennen. Zelfs het monument is hetzelfde als in Valkenburg. Nu kondigt het plakkaat aan dat van 5 tot en met 8 mei het “eerste feest van fiets en geboortegrond”. Op donderdag en vrijdag zijn er verschillende koersen op fiets en VTT (dat is een Vélo Tout Terrain dus in goed Nederlands een mountainbike. Dan op zaterdag het hoogtepunt: een koers naar de top en op zondag een ‘tour Gourmande’ waarbij verschillende lokale producten en menu’s langs de route geproefd en bekeken zullen worden. Verder is er een tentoonstelling in het ‘Centre Culturelle’ over de geschiedenis van de fiets met vele oude en beroemde fietsen en de Cave (wijncoöperatie) doet er nog een schepje bovenop door een proeverij te organiseren van 10 tot 16.00 uur tijdens welke Jeannie Longo, wereldkampioene bij de vrouwen, een nieuwe cuvée ten doop zal houden genaamd ‘Altitude’. Richard Virenque die door emotionele vertedering, de mogelijkheid aan Armstrong ontfutselde om ooit de top van de Ventoux als eerste te halen, zal op vrijdag het vertreksignaal geven voor de koers naar de top, om 8 uur voor de groepen en om halfnegen voor de echte renners. Iedereen die boven komt krijgt een diploma van deelname (tenminste als ze nog in staat zijn om het in ontvangst te nemen!). Nu hang ik persoonlijk de ID theorie niet aan. Dat is de theorie dat er een scheppende organisator achter de evolutie zit. Immers zou de fiets behoren tot een menselijke behoefte dan had hij wel wielen gekregen in plaats van voeten (Q.E.D.). Maar werpt u tegen: “je zou om tien uur op de top van de Mont Ventoux kunnen zijn als je goed getraind om 8 uur op de fiets vertrekt” Maar wat moet ik om tien uur op de top van de Mont Ventoux, vooral als ik voorspelbaar hondskapot zal zijn. Je kunt daar op het terras bij de koffie niet eens de krant lezen, want het waait er altijd verschrikkelijk. Nee daar is de mens niet voor gemaakt, geef mij maar een fikse wandeling in plaats van dat geflits door de omgeving. Ik betwijfel ook of het goed is voor de gezondheid, het aantal keren dat de Pompiers met de ambulance moeten uitrukken is talloos en door de sirène

die steeds afgaat wanneer de manschappen opgeroepen worden kun je dat goed bijhouden.

Maar goed, onder het motto 'je hoeft je niet altijd alleen maar in de tijd van de baas uit te sloven' bewonder ik toch wel het uithoudingsvermogen van deze mannen en vergeet vooral niet de vrouwen, die zo maar een honderdtal kilometers koersen en dan ook nog eens die Mont Ventoux op.

Dan 's middags de eerste grote wandeling. Na de siësta op weg naar de 'Combe de la Curnier', de 'sjloeucht der sjloechten' zoals mijn broer altijd pleegt te zeggen. Ik schat hem op zo'n twee uur, dat heb ik van de vorige keer nog in mijn hoofd. Margaret heeft hem nog nooit gelopen en nu gaat het er van komen, dit moet je meegemaakt hebben. De gletscher heeft een geul uitgesleten in de bergwand, alleen te voet te bereiken. Je loopt door een stuk onge-repte en wilde natuur onder begeleiding van alleen maar vogelge-luid en het ruisen van de wind. Het is warm als we vertrekken. Links en rechts duiken grote grotopeningen op, op natuurlijke wijze gevormd door de gletscherstroom. Ontegen-zeggelijk zullen de vroege bewoners van deze streek erin gehuisd hebben. Naar bo-ven gaand vernauwt de kloof steeds meer en uiteindelijk kun je net alleen tussen de hoogoplopende rots-wanden door lopen. Hier moet je inderdaad niet lopen als er een stortbui losbarst, want dan verandert dit kloofje in een woeste bergrivier. Droog kom je nooit boven, het zweet druipt langs m'n rug en voorhoofd, het is een fikse klim. De natuur feliciteert ons met onze prestatie door opeens bij heldere hemel een donderklap te produceren. Van achter de bergrug trekken wat donkere wolken op, die echter even snel als ze gekomen zijn weer verdwijnen. Wat ik in aan vocht in mijn lijf heb is er inmiddels uitgezweet, we hebben er twee uur over gedaan om boven te komen en moeten nu ook nog naar beneden, dus weer verkeerd ingeschat. Het naar beneden gaan over de rand van de kloof is nog veel inspannender dan naar boven klauteren, je komt met knikkende knieën maar wel veel sneller beneden.

Bij het avondeten wordt salade opgediend aangemaakt met olijfolie die we vandaag bij het benzinestation in Caromb gehaald hebben. Een pompstation? Het maakt mij argwanend, je hoort zoveel van bijmenging van Italiaanse minderwaardige oliën. Zou die op centen beluste pomphouder, tenslotte ook een Provençaal, er niet wat anders bijgegooid hebben? “Nee gek!” zegt Margaret, “het is ‘koude persing’ van eigen land, troebel uiteraard, en maar 43 (!) euri per 3 liter, met een gouden en een zilveren medaille”. Ik proef heel voorzichtig de sla en verdorie, ze heeft weer eens gelijk!

Malauchène staat op het programma, de volgende dag. We lopen nu eens niet direct naar de markt (hé, mijn inbreng!). Van het dorp bekijken we de middeleeuwse kern. We lopen naar het fort waarvan de resten bovenop een rots liggen die hoog boven het dorp en de omgeving uittoornt. Weet je meteen de reden waarom ze uitgerekend hier dat dorp gebouwd hebben. Het uitzicht is fantastisch en vooral de verzameling typische Provençaalse pan-nendaken met hier en daar een torentje is aandoenlijk. Ook de oude winkelpuien in het dorp zelf zijn heerlijk om te zien. Hier vind je levende ansichtkaarten langs de weg. Ik stuit in een winkeltje op een aanwinst voor mijn nieuwe verzameling: een Santon. Santons zijn miniatuurfiguurtjes die vooral Provençaalse typetjes voorstellen. Sommigen zijn alleen maar uit porselein, maar je kunt ook grotere krijgen die volledig gekleed zijn. Eén ding hebben ze gemeen: daar ze handgemaakt zijn zijn ze onbetaalbaar duur. Maar de postbode, een echte Provençaalse Facteur, kan ik niet laten staan. Het is een op en top Provençaal. Wat losjes gekleed en met een lodderige blik haalt hij de brieven uit zijn tas. Je kunt zien dat de boeren hem rijkelijk voorzien van spiritualiën als hij vele kilometers moet afleggen om de brieven rond te brengen, hij geniet duidelijk van het leven.

We hebben de smaak van het wandelen te pakken, vanmiddag weer een ‘sjloecht’: nu de ‘Combe de la Canaud’. Deze kloof is

niet zo fors in de stijging als de vorige, bij ons noemen ze dat ‘vals plat’ (dacht ik vroeger altijd dat het wat met Vaals te maken had!) Na 3 uur staan we boven. Deze is lang niet zo spectaculair als de ‘Combe de la Curnier’ maar wel interessanter voor wat betreft de vegetatie. Fantastische bloemen, korstmossen en baard-mossen. Bij terugkeer weer knikkende knieën en ik begin duidelijk de verzuring van mijn kuit te voelen.

Het zuurgehalte van mijn kuit is er de oorzaak van dat we de volgende dag wat rustiger aan doen. Inmiddels is ook de Mistral opgestoken en het voelt bij 22 graden fris aan. Maar zonnig: in een hoekje op een terrasje, kun je goed verbranden. Deze Mistral is er ook de oorzaak van dat we de volgende dag naar Nyon gaan. Een leuk stadje, gelegen aan de achterkant van de Mont Ventoux, vooral bekend vanwege de olijfolie. De Franse olijfolie-industrie krabbelt weer op, nadat enige jaren geleden een koude winter een groot aantal olijfbomen heeft vernietigd. Nyon was het centrum van deze bedrijfstak. Nu wordt er weer volop olijfolie aangeboden en Margaret constateert vrolijk dat ze in Caromb aan het pompstation niet teveel heeft betaald voor haar *appellation contrôlée* met goud en zilver. We drinken koffie op een terras dat over de rivier hangt vlak voor de Romeinse brug die Nyon rijk is en die over het riviertje de Eygues gebouwd is. De wind is een beetje gaan liggen en het is aangenaam toeven op dit terras dat omhelsd wordt door klimrozen en druivenstruiken. Paradijselijk.

Een groots gebeuren, dat opgetekend zal worden in de annalen van Bédoin, is de volgende dag, de opening van het vernieuwde schoolplein. Tevens bedoeld als opening van het wielerseizoen en natuurlijk ook bedoeld als bewieroking van de burgemeester die zoveel zegeningen in het dorp tot stand brengt. Hij krijgt, naarmate de volgende verkiezingen naderen, natuurlijk ook de behoefte aan wat meer electorale onderbouwing. De oppositie in de raad van de oud-burgervader ms. Adam, is nog steeds heftig: hij stemt altijd

tegen. Hoe ik dat weet? Je kunt bij de VVV een boekje krijgen waarin het reilen en zeilen van het dorp beschreven wordt plus alle toeristische attracties en daarin staat ook altijd een verslag van de vorige raadsvergadering. Ms. Adam was een dik, vadsig figuur die altijd op een motorfiets reed en het bestuur op dezelfde wijze regelde als zijn uiterlijk. Maar de feesten, de zogenaamde *fêtes votives* die betaald werden door de gemeente, waren veel grootser, dat wel. De nieuwe burgervader, een leraar economie, doet veel aan verbetering van de infra-structuur, een cultureel centrum en een ontmoetingscentrum komen van zijn hand. Eén grote discussie beheerst het dorp: de regionalisering van het bosgebied rond de Mont Ventoux. Felle affiches en gekladde opschriften zeggen: ‘Non au Parc!’ Maar een park is toch een goede zaak, waarom ligt in het hele dorp de ene helft onder aanvoering van de Burgemeester met de andere helft onder aanvoering van ms. Adam overhoop om dat men een natuurpark van het bosrijke gebied rond de Mont Ventoux wil maken? Dus op de toeristische zondag maar eens gevraagd aan een sympathieke boswachteres bij het standje van de dienst bosbeheer. Ze is net haar stokbroodje aan het eten maar veert op, blij dat ze eens wat vertellen kan. Waarom zoveel: ‘Non au Parc’? De voordelen: alle gemeentes in de omgeving maken één nationaal park, betalen daarvoor en mogen dan natuurlijk ook beslissen met één stem in het bestuur. Veel meer geld en veel meer mogelijkheden. Voor Bédoin is het al helemaal goed want nu drukt het budget voor een groot gedeelte op deze gemeente: ze heeft immers het meeste bosareaal.

De nadelen: “Ik zou het niet weten, misschien omdat de mensen in deze gemeente het alleenrecht verliezen, kunnen ze minder... eh... regelen, weet u wel!” Wat mij inderdaad opvalt wordt het meeste tegengas gegeven door een nogal ‘trotskistische fractie’ in de gemeente, meer het wat vrijer levende deel der burgers, om niet te zeggen a-sociaal. Ik bedank de knappe boswachteres, ik zou best wel eens een boswandeling met haar willen maken, ze weet zeker veel over de natuur, en ik ben een echt natuurmens, natuurlijk...

Maar Margaret trekt me mee, we moeten naar de markt, naar het feestgedruis: de opening van het herbetegelde schoolplein. Op het schoolplein staat weer de bekende verzameling *Arts et Artisanats*, in hun standjes maar op nieuwe tegels. In het midden een heuse dansvloer. Het marktplein is afgesloten voor alle verkeer, vooral met het oog op de schoolkinderen die tot nu toe steeds bij het uitgaan van de lagere school in de gaten gehouden moesten worden door de gendarmes. De burgervader gaat natuurlijk weer een lint doorknippen. Daarvan hebben ze in deze gemeente een rol van een kilometer. Maar nee, de burgervader geeft de schaar aan Jeannie Longo, zij mag knippen en de burgemeester mag zoenen. Hij wordt geassisteerd in deze moeilijke taak door Richard Virenque. Een mountainbikerijder mag zijn kunsten ook nog vertonen en jumpst met zijn bike vanuit stilstand over een bagger schijvende Virenque die daartoe op de grond is gaan liggen. Luid applaus voor zijn heldendaden. Als het plein geopend is gaat de prijsuitreiking verder op het plein voor het culturele centrum. Iedere categorie krijgt een beker. Jeannie Longo is de weg kwijtgeraakt, en komt ietwat verlaat aan rennen als zij haar beker in ontvangst moet nemen. Zij was deze keer de eerste bij de profs die de top bereikten. Kan Armstrong een puntje aan zuigen.

De week wordt in stijl afgesloten door de dodenherdenking, de volgende dag. Terwijl iedereen culinair genietend door de omgeving fietst, eren de dorpelingen hun gevallen dorpsgenoten. Eerst wordt een bloemenkrans gehangen aan de muur bij café 'Relais du Mont Ventoux'. Het terrasbedrijf wordt daartoe eventjes onderbroken zelfs. Daar zijn in de laatste oorlog een paar verzetslieden door de vijand geëxecuteerd. Dan gaat de stoet zwijgend, met de burgervader voorop, naar het plein 'Charles de Gaulle' waar het monument staat waar alle gevallen zowel uit de 'Grote Oorlog' zoals de Eerste Wereldoorlog hier wordt genoemd, alsook de slachtoffers uit de nog grotere Tweede Wereldoorlog.

Wij trekken ons strategisch terug op het terras bij 'le barbu' om nog even te genieten van veel zon en weinig wind. Het leed wordt hier snel vergeten, misschien komt dat omdat er niet snel zoveel veranderd.

Alles Puur Psycho (Uit 't Faktuweeltje mei)

De hond is weer eens aan de slinger. Dat houdt altijd de hele familie bezig. “Wat heeft hij gegeten? Heb jij hem wat verkeerd te eten gegeven?” Hij heeft namelijk ooit een darminfectie gehad. Niemand verheugt zich daar op, behalve de dierenarts. Maar nu is het volgens mijn vrouw eigenlijk ‘puur psychies’. Doordeweeks is hij bij ons in huis omdat heer zoon moet studeren. In het weekend gaat hij dan naar zijn baasje en, volgens mijn vrouw, brengt hem dat uit balans. Aangezien het lieve leven van een hond voorname-lijk door de maag gaat, laat hij het resultaat van die evenwichtsstor-ing meteen via de achterkant weten. “Alles puur psycho”, zegt mijn vrouw dan altijd. Nu moet ik toegeven dat ik ook van die rare reacties kan vertonen. Als ’s avonds de telefoon gaat en iemand wil een lang gesprek beginnen, moet ik prompt naar de WC en zit ik een half uur met samengeknepen billen te hopen dat het gesprek vlug afgelopen zal zijn. Sterker nog wordt het, wanneer ik mij ’s avonds over mijn postzegels buig. Ik worstel mij los van TV en computer, trek me terug in alle rust op mijn postzegelkamertje, neem de pincet ter hand en nog geen vijf minuten later moet ik rennen. Je kunt er de klok op gelijk zetten. “Alles puur psycho” lacht mijn vrouw dan weer. Ondanks het, waarschijnlijk hoge waarheidsgehalte van die kreet heb ik er een hekel aan gekregen sinds ik bij de ABP-arts ben geweest. Die verklaarde namelijk dat mijn gezondheidsproblemen slechts een tijdelijke werk-dip waren: “Alles puur psychies. Zit alleen maar tussen de oren, dus weer zo snel mogelijk aan het werk”. Terwijl ik weet dat ik nooit ‘diabeter’ zal kunnen worden. “Gevoelige typjes, daar in ‘Huize vdB’”, zult u zeggen. Mijn hond en ik hebben inderdaad een zeer sensibele aard, maar gelukkig wordt dat door ons nuchtere vrouwtje altijd meteen gecorrigeerd. En gaan we te ver, dan hebben we nog altijd de alwetendheid van de keuringsartsen om ons met beide c.q. vier benen op de grond terug te brengen

Europa? Europa! (Uit 't Faktuweeltje juni)

Ik zit gebogen over mijn verzameling Europa-zegels. Hele dure stukken zitten daarbij, de laatste tijd worden ze steeds duurder, qua aankoop bedoel ik. Gevolg van de Euro. Nu moeten we gaan stemmen, voor of tegen. Zou er door Europa voor de gewone man ook nog eens een voordeeltje te behalen zijn? Ik betwijfel het. Neem nu eens de postzegelverzamelaar: hij betaalt zich het blauwzuur door de gestegen tarieven van al die geprivatiseerde firma's, die het allemaal goedkoper zouden moeten maken. Maar nu moeten we gaan stemmen. Ik moet denken aan wat me ooit tijdens een rapportvergadering gebeurd is. Een collega zei dat de leerling weliswaar een zes verdiende, maar het was zo'n vervelend joch dat hij het afrondde op een vijf. Jeetje, wat was ik boos, mede omdat het jong daardoor zou blijven zitten en de school zou moeten verlaten, en bij mij was hij helemaal niet lastig! Ik kan niet tegen dat soort oneigenlijke argumenten. Dus zal ik vóór stemmen. Hoewel ik iedereen begrijp die de pest in heeft over de afgelopen jaren. Op weg naar het stembureau vraagt mijn vrouw wat ik ga stemmen. Ik zeg: 'Natuurlijk vóór'. Zij zegt: 'Ik denk tegen', en ze spettert wat over Turkije en de dure Euro. Ik flip uit: "Maar al die Turken zitten toch al hier en wie houdt ons de hele Islam van de nek? Dat moeten die Turken dan toch maar doen voor Europa! En die Polen komen toch wel, dan maar beter legaal. En dat die vuile kapitalisten misbruik gemaakt hebben van de invoering van de Euro, dan hadden we maar anders moeten stemmen in het verleden." Ik heb het niet meer en ze houdt zich maar stil. Als we naar buiten lopen vraagt ze opnieuw: "En wat heb je gestemd?" "Dat weet je toch", zeg ik, "Maar jij?" "Och, ik heb toch maar vóór gestemd". Ik blijf verbaasd staan en zeg: "Nou dan zijn er in ieder geval twee mensen in Klimmen die vóór gestemd hebben! Jij mag over, al ben je soms lastig" Maar dat laatste snapt ze niet. Ik geef haar maar vlug een kusje.

Schrijf 't 'ns op! (Uit 't Faktuweeltje augustus)

Het is zoeken, maar met de internetcatalogus vind je alles heel gemakkelijk. Vreemde landen die allang verdwenen zijn, roep je met een klik op en hoppa, daar heb je de gezochte zegels met tekst en uitleg. Gelukkig heeft iemand zich vanaf het begin de moeite gedaan om alles op te schrijven en daar plukken wij nu de vruchten van. Zouden we meer moeten doen, ook in onze familiesituatie. Ik word nu geconfronteerd met een erfenis van een ver familielid en nu is natuurlijk iedereen opeens geïnteresseerd in wat en hoe. Niemand weet er iets van, ware het niet dat ik destijds goed naar m'n opa geluisterd heb. Men dacht aanvankelijk dat mijn opa maar 'n enkele broer en zus had. Ik wist dat het er minstens acht moesten zijn. Maar data van gebeurtenissen weet ik ook niet meer en dan wordt het moeilijk om zaken te plaatsen. Mijn moeder wist dat nog wel en ze hield dat bij in een klein boekje; dat ik natuurlijk kwijt ben. Ik heb me scheef gezocht. Krijgen we een aantal foto's, van die ouwe bruine, weet u wel, weet niemand wie er op staat. Waarom heeft nu niemand achter op die foto's genoteerd wie de personen waren die daar zo staan te pronken. Vragen kan niet meer want opa en moeder zijn inmiddels overleden. In onze jeugdige overmoed vonden we dat niet relevant en nu wil iedereen het weten. Je komt dingen tegen waarvan je totaal vergeten was dat je ze had. Het is zo moeilijk om consequent de zaken te blijven beschrijven. De massa aan gegevens verplettert je. Vroeger werden die enkele foto's netjes opgeborgen en voorzien van onderschrift. Nu sterf je van de foto's en als de ontwikkelcentrale er niet de datum op zou drukken wist je niet eens meer in welk jaar je ze gemaakt hebt. Doe daarbij het tanende geheugen en de chaos is compleet. Verbaas me er altijd over dat mijn opa nog zoveel wist, mèt punt en komma, uit het verre verleden. Maar ja die hadden toen nog niet zo veel foto's!

Aan de voet van de Mont Ventoux.

Iemand vraagt me, tijdens een uitgebreid ‘diner dansant’ op de camping: “Hoe ben je nu eigenlijk hier terechtgekomen?” En terwijl de traiteur annex disc-jockey met het bekende repertoire de campinggasten op de dansvloer (de garagevloer) probeert te lokken, vertel ik voor de zoveelste keer het verhaal. Het moet geweest zijn in 81 (van de vorige eeuw, moet je er dan bij zeggen!) dat we de fase van vakantiehuisjes in Nederland achter ons lieten. De kinderen waren groot genoeg om een tocht naar bijv. Frankrijk aan te durven. Een tent hadden we al sinds jaren afgezworen, ik kreeg al pijn in mijn rug als ik er aan dacht. Een kleine caravan werd aangeschaft en we dachten ons verzekerd van alle comfort. Via een lege accu en een klapband en de wijze raad van een helpende vrachtwagenchauffeur (“Mensen blijf toch tuus!”) kwamen we na een tenenkrommende tocht van twee dagen aan in Lacanau vlak bij Bordeaux.

De kinderen werden zo vlug als ze in de auto zaten onuit-staanbaar. Nog geen kwartier op weg en het begon al: “Ik moet plassen”, en “Hebben we nog geen pauze?” Na een uur of twee ontwikkelden zich onoplosbare ruzies en uiteindelijk werd er altijd wel eentje ziek en stond je met een kotsend kind langs de autoweg, meestal op een plek waar geen noodstrook aanwezig was. Maar goed, Bordeaux was bereikt en een drie weken durende vakantie met de garantie van mooi weer, volgens mijn schoonvader althans, zou een aanvang nemen. Na veertien jaar van mooi weer hadden de weergoden zich echter bedacht en voor de afwisseling gooiden zij er eens twee weken regen tegenaan. Mijn schoonvader was radeloos, dat had hij nog nooit meegemaakt. In de omgeving heb je pijnbomen, heel veel pijnbomen, niets dan pijnbomen. Je kunt gaan fietsen of wandelen maar altijd tussen de pijnbomen verder is er niets te beleven daar in Les Landes. Bij het minste straaltje zon zaten we aan het meertje of aan het strand. De onweders aldaar deden je de haren te berge rijzen. Wij, de ouders, stonden doodsangsten uit in

onze caravan. Na enige tijd besloot ik om toch maar eens polshoogte te gaan nemen in de tent waarin mijn bloedjes lagen. Op weg er naar toe sloeg vlakbij de bliksem in en met de paraplu in mijn hand maakte ik van schrik een sprong van een meter. Aangekomen bij de tent lagen mijn kindjes te snurken alsof er niets aan de hand was. Volgende ochtend: “Goh pap, het heeft geregend!”

Nieuw jaar, nieuwe kansen. Nog een poging om vaste voet te krijgen in Bordeaux. Immers twee jaar achter elkaar zo’n beroerd weer, dat zou toch niet mogelijk zijn. Het weer was ietsje beter, maar de pret werd bedorven door de onstuitbare activiteitendrang van mijn bloedjes, die niets na lieten om alles uit te proberen en iedereen, inclusief mijn schoonouders, tot waanzin brachten. Een goed bedoelde poging om de barbecue aan te steken met dennenappels, zoals immers opa het ook altijd deed, liep bijna uit op een ramp. Had ik niet op tijd gedacht: “Goh, wat is het stil”, hadden al die prachtige pijnbomen in lichterlaaie gestaan. Op weg naar huis weer hetzelfde theater. Na nog een klapband nam ik het besluit: “Dit is afgelopen”.

Inzichten echter, moeten tijd hebben om te rijpen. Een huisje van ome Jan dat in Oostenrijk stond, zou de oplossing moeten bieden: geen gedoe met caravans en mocht het eens slecht weer zijn heb je wat meer ruimte om de kids bezig te houden. Het huisje was prachtig en het weer ook, althans de eerste dag. Er volgden drie weken met regen, mist en sneeuw. Maar je kunt er wel wandelen. We wandelden dat het een lieve lust was. De kinderen hebben zelfs *der goldener Wandelnadel* bij elkaar gewandeld. Het bracht ons aan de rand van de uitputting, want zij waren zoveel vlugger. Als berggeiten renden ze de bergen op en terwijl wij met de tong op de schoenen halverwege waren, kwamen ze ons weer tegemoet en vroegen: “Hè, waar blijven jullie nou?”... Oostenrijk ook afgevoerd! Zo’n tien jaar eerder hadden wij met vrienden in de Provence gekampeerd, een eenmalige en fantastische ervaring. Naast een keur

aan kastelen en ruïnes was één ding in het geheugen blijven hangen: het was er altijd mooi weer in vakantietijd. We stonden toendertijd op een camping, nou ja camping... het was de achtertuin van het gemeentehuis van Mallemort du Comtat: dat was de gemeentecamping. De kosten: een paar francs per dag, alleen koud water en één keer in de week een warme douche voor de gasten, tenminste als de dorpelings van hun wekelijkse communale douchebeurt nog wat warm water over lieten. Warme herinneringen kwamen boven drijven als we aan die tijd dachten. Zouden we de sprong wagen? Zouden de kinderen het aan kunnen? We besloten geen risico te nemen en naar de kust te gaan: Fréjus. Een prachtige camping van alle gemakken voorzien. Dat was ook wel nodig want even boodschappen gaan doen in het stadje, of even naar het strand dat hemelsbreed een autoafstandje van tien minuten zou moeten zijn, behoorde door de immense drukte, vrijwel tot de onmogelijkheden. Tien minuten werden een uur of langer. We zijn drie weken niet van de camping afgegaan. De ouders kregen wel wat rust, want een fantastisch zwembad hield de kinderen op wonderbaarlijke wijze bezig. De enige tegenvaller was de rekening die gepresenteerd werd. Hoge kwaliteit maar ook een hoge rekening, dat zou niet elk jaar kunnen: goede raad was duur. Hoe meer je het binnenland in gaat, hoe goedkoper het wordt. Maar waar?

Uiteraard behoren vakanties tot een van de topitems die in de leraarkamer besproken worden. Mijn collega bracht het dorpje Bédoin ter sprake."En waar mag dat dan wel liggen? ...Aan de voet van de Mont Ventoux" Als ik voor elke keer dat ik dat in mijn latere leven nog gezegd heb een euro gekregen had was ik nu miljonair! We gingen naar Bédoin, een plek bespreken op de *camping municipale*'was niet mogelijk, op goed geluk dan maar. Een voltreffer! Een prachtige camping met veel privacy en een zwembad. Rust voor de ouders, kinderen amuseren zich altijd wel en dan vooral in *la piscine*. Af en toe een tochtje naar geweldige kastelen en tot de verbeelding sprekende ruïnes. Adembenemende tochten in grotten

en wandelen langs diepe ravijnen. En het belangrijkste: altijd mooi weer. Weg met die ambivalente verhouding die ik inmiddels met de weergoden had opgebouwd over wat we nu weer te verwachten hadden. Een regenbui werd weer een spectaculaire belevenis. Is het wat bewolkt, nou dan bezoek je toch een of ander dorpje op een heuveltop. De violet-blauwe lavendelvelden bij de abdij van Senanque maakten een onuitwisbare indruk. De bories (prehistorische bouwsels) in Gordes en de Griekse ruïnes in Glanum waren topitems in de beleveniswereld van mijn koters. Het circus in Arles, waar ze zo maar van beneden naar boven mochten schreeuwen. De triomf-boog van Orange kon niet meer stuk, vooral toen de jongste ook nog eens in het gras erom heen, verscheidene vijffrancis stukken vond. Bédoin zelf maakte ook grote indruk door het kleine, fijne en gezellige karakter. De spreekwoordelijke platanen die de hoofdweg omzomen. Een aantal terrasjes die met liefde gefrekwenteerd werden en tegen redelijke prijzen, waar een omgestoten glas niet meteen tot scheve gezichten leidt. Al die ervaringen bij elkaar opgeteld leidden bij mij tot de conclusie: "Dit is het, hier wil je het liefst niet meer weg, hier kom je volgend jaar terug!"

Waarom met die 'sleurhut' sjouwen? Als je zeker weet dat je terug komt. Het maakt de terugweg niet korter maar wel sneller en de kosten geringer. Op de gemeentecamping was wel een *garage morte* zoals de winterstalling hier genoemd wordt, maar behoorde voor ons niet tot de mogelijkheden. Alleen Belgen en Fransen konden er hun caravan achter laten, alle anderen behoorden tot de barbaren want "die waren toch immers niet te verstaan". Zou er ergens anders een mogelijkheid zijn om de caravan te laten staan? Op onze zoektocht stootten we op de *Camping Pastory*. We spraken een wat oudere dame aan, die na een blik op onze bloedjes geworpen te hebben, uitgebreid en in verschrikkelijk hoog tempo begon uit te leggen dat de camping een oord was van rust en kalmte maar dat een *garage morte* tot de mogelijkheden behoorde. Zo aanvaarden we de terugtocht bevrijdt van die verschrikkelijke sleurhut, al duurde de terugreis van veertien uur wel lang. De autoweg door de

streek rond Langres was nog niet klaar en dat hield wel erg op. Maar, het was in een dag te klaren en dat bekortte de ouderellende behoorlijk.

Het jaar daarop verheugden we ons op het weerzien met Bédoin. We reden 's nachts om de hitte van overdag te vermijden. Bij de gemeentecamping aangekomen werd ons medegedeeld dat er op dat moment geen plaats vrij was, maar dat we maar moesten aanschuiven op de parkeerplaats; zo'n dag of drie zou dat gaan duren! Teleurgesteld togen we op weg om onze caravan op te halen. Op de *Camping Pastory* liepen we weer tegen de oudere dame aan die ons mededeelde dat alles in orde was, men had goed opgelet en er was niets bijzonders gebeurd. Het is een familie-camping, minder privacy dan op de gemeentecamping, maar wel goed verzorgd. Het geheel overziend dacht ik bij mezelf: "je kunt toch beter hier staan dan op een parkeerplaats" Ik stelde dit aan mijn vrouw voor die precies hetzelfde dacht.

We kwamen terecht in een familie, men zei 's ochtends 'goede morgen' tegen elkaar en er werd tijdens de afwas ook 'ns wat tegen elkaar gezegd. Maar hoogtepunt werd toch vooral het edele spel der ballen: het *jeu de Boules*. Elke avond werd er vol vuur, maar vooral ook met de nodige grappen en grollen, gespeeld. Er bleken ware leermeesters aanwezig die zowel mij als mijn vrouw het edele spel leerden. Vooral het geduld waarmee ze ook de kinderen al-lengs het spel leerden, was onovertroffen. Zij zullen zich op warme Franse avonden nooit meer hoeven te vervelen. Hele concoursen werden en worden gehouden, waarbij het niet uitmaakt of je het spel kent of niet, iedereen mag meedoen en aangezien je tegenspe-ler willekeurig wordt gekozen, bestaat zelfs voor de grootste 'boule-oen' de mogelijkheid om een prijsje te behalen. Iedereen wint, want het inschrijfgeld wordt direct omgezet in een prijs in de vorm van een fles wijn voor iedere speler. Groot tot niet al te klein mag meedoen, hetgeen de kinderen fanatiek maakt om serieus te spelen. In de tussentijd leren ze al spelend door de omgang met de

andere kinderen de Franse taal. Zelfs mijn jongste die nooit een regel Frans op school heeft gehad kan zich in die taal behoorlijk handhaven.

De types die op deze camping rondliepen, velen zijn inmiddels al overleden, verdienen meer aandacht. Uit alle windstreken waren ze komen aanwaaien en waren blijven hangen, gevangen door het open karakter van de campingeigenaar met de Italiaanse naam: Romanini. Hij was vrachtwagenchauffeur van beroep en in zijn vrije tijd campinghouder, reparateur en entertainer. De oude Romanini straalde een warmte en genegenheid uit die niemand kon weerstaan. Een *campeur* die toevalligerwijs vijfentwintig jaar geleden tot een van de eerste gasten behoorde, vertelde hoe hij hier is blijven plakken: “Toen we aankwamen werden we ontvangen door de oude baas, Romanini. Ik wilde mijn caravan op de aangewezen plaats gaan zetten. Maar hij protesteerde en zei dat ik die caravan maar even moest laten staan, dat kon altijd nog. Ik moest meekomen en in de schaduw op de veranda voor het huis werd op de goede samenwerking eerst een glas pastis gedronken”. Aldus sloten zijn karaktereigenschappen goed aan bij die van de gemiddelde campinggast. Hij hield dus van een *verre* en begaf zich met voorliefde zo tegen apéritieftijd op het terrein. Niets verstevigt vriendschappen zo zeer als wanneer ze beklonken worden met een glas pastis. Kinderen kon hij niet weerstaan. Een enkele keer vreesde ik met grote vrezen dat ons laatste uur op deze camping geslagen had. Vooral toen mijn kindertjes die leuke grote rode brandblussers ontdekten bij de wasplaatsen. Zouden die het wel doen? Daar kun je alleen maar achter komen door het uit te proberen. In een paar tellen was de hele wasplaats spierwit onder het bluspoeder. Dat dit niet in enthousiasme door madame ontvangen werd, kan iedereen zich voorstellen. Er werd stevig gevloekt en gekankerd. Voor madame hadden ze wel ontzag. De oude Romanini stond zich vanachter een muurtje kapot te lachen. Toen tien minuutjes later de ‘arme kindertjes’ hun verontschuldiging hadden moeten aanbieden, met hun betraande en bedremmelde gezichtjes, wenkte hij ze en gaf

ze snel een ijsje tegen de schrik en nam er zelf ook eentje. Een commercieel succes is de ijsverkoop dan ook nooit geworden. Het gekke is dat ze daarna nooit meer stuk konden bij de oude madame, ondanks menig kattenkwaad dat er uitghaald werd. Ze blijven aangeduid, tot de dag van vandaag, als '*les Wikings*'. Het kattenkwaad dat andere kinderen nu uithalen, wordt als standaard steevast vergeleken met hetgeen zij ooit uitgehaald hebben.

De feestavonden zijn onvergetelijk, net als de picknick lunches die door de camping georganiseerd werden. Aan lange tafels gezeten voor de boerderij werden grote hoeveelheden koteletten gegrild. De wijn was bij de prijs inbegrepen en stroomde dus rijkelijk. Met een salade vooraf en kaas en een toetje achteraf, genietend van het uitzicht en de zachte temperaturen ontpopte menig een zich vanzelf als verhalenverteller of liedjeszanger. Mdm. Toto heeft daar haar bijnaam aan te danken. Het internationale gezelschap onderhield zich in een mengelmoes van Frans, Vlaams, Nederlands, Duits Engels en Provençaals. Als je dan uitgeput van drank en spijs, maar vooral van het eerste, in je tuinstoel voor je caravan neerzeeg en je de siesta probeerde te verschalken, stond er nog geen kwartiertje later iemand aan je stoel te trekken: "*Hé, monsieur Jos, kom, we gaan jeux de boulen, je doet toch zeker mee?*"

Een beetje zwalkend begon je dan aan dat avontuur en dan won je ook nog: de anderen waren nog meer aangeschoten!

De kinderen amuseerden zich kostelijk. Het ontbreken van een zwembad was geen probleem: men kon immers te voet naar het gemeentelijk zwembad lopen. Later gingen we wel eens zwemmen in het Lac du Paty. Toen de oude madame dat hoorde ontstak ze in grote woede en vroeg of we helemaal gek geworden waren. Dit stuwmeer stond bekend om zijn valse onderstromen en menig een is daar verdronken. Wij konden toch veel beter naar Mormoiron gaan, daar was een toeristenstrand gemaakt aan de rand van een groot meer dat gevuld werd met bronwater en het was zelfs gratis en is dat tot de dag van vandaag. Ideaal, je brengt de kids, laat ze

daar onder toezicht spartelen en komt ze enige uren later weer halen.

Op deze camping hebben we ons altijd veilig gevoeld. Ondanks de bedreigingen die er af en toe bij horen. Het kan behoorlijk onweten en de Mistral met 150 km per uur, blaast menige tent om. De menselijke bedreigingen in de vorm van diefstal en vernieling zijn altijd op afstand gehouden vanwege het simpele feit dat er altijd direct toezicht is. Toen het aantal diefstallen in de omgeving abnormale vormen begon aan te nemen bedacht de oude Romanini een truc: hij was de bezitter van een blauwe Renault, precies de kleur die de Renaultjes van de gendarmerie ook hadden. Het enige verschil was de nationale driekleur op het nummerbord. Met enige kleurstiften produceerde hij die driekleur op het nummerbord erbij, en plaatste deze auto voor het huis langs de weg. Hij kon rustig gaan slapen, géén inbraken en diefstallen op deze camping.

Vele markante figuren zijn reeds lang verdwenen. Walter en Émiel, een onafscheidelijk duo, een soort Vlaamse ‘dikke en dunne’. Hij, Walter, liet zijn afkeur van de Walen niet blijken door de weigering om Frans te spreken, zoals zijn vrouw, maar bleek fantastisch in staat om ze in het Frans van repliek te dienen en ze het met grappen en grollen in te peperen.

Met uitzondering van Ms.Pigalle, die door zijn diepe stem met zwaar Marselleiaans accent geen bijnaam nodig had, kent men van de anderen de namen niet, alleen hun bijnamen: ‘le Grand Lulu en le Petit Lulu’, ‘Ms.Jojo’, ‘Le Renard’, ‘le Archèdois’, ‘Ms.Météo’ en zijn vrouw ‘La Générale’, ‘Ms.George’, ‘Émiel Kaka’, ‘Jos Belge’, ‘Pépé en Mémé’, ‘Bruno le Tireur’, ‘Pierre Parisien’, ‘Mdm.Toto’, ‘het haantje’, ‘tante Tut’, ‘Mdm.J’Arrive’, ‘Mdm.Muellère’, ‘La belle Laetitia’, ‘Jean le Blanc’ en Kees ook wel ‘de Mèrt’ genoemd. Vrijwel allemaal spelen of speelden ze met overgave *jeux de boules*! Daarbij kan je aan hun speelstijl hun karakter wel raden. ‘Ms.Jojo’ bijvoorbeeld raapte zijn ballen altijd op met

behulp van een magneetje aan een touwtje, hij was te lui om zich te bukken. Walter moest je goed in de gaten houden wanneer er gemeten moest worden: het begrip '*le mètre Belge*' is sindsdien ingeburgerd. Romanini zelf, rammelde eerst wijdbeens tussen zijn eigen ballen alvorens hij met de metalen ballen aan de gang ging. Ms.Pigalle was de groot-leermeester, Hij gaf altijd met z'n voet aan waar je te plaatsen had. De camping heeft het zelfs een keer gepresteerd om deel te nemen aan een toernooi in het dorp tussen verschillende campings. Wij dachten dat we heel wat te bieden hadden... we werden afgedroogd op een verschrik-kelijke manier! Gaf wel aan dat er bij ons op de camping vooral voor de lol gespeeld werd. Zelf heb ik de bijnaam: 'Le Président Directeur s.h.' tegenwoordig ook wel 'le P.D.s.h'. Het 's.h.' staat voor *sans honoraire*, want je mag dan van alles zijn maar betaald word je niet!

Er is in de loop van de jaren niet veel veranderd. Gelukkig heeft de dochter, Marie-Francoise bijgenaamd 'La Directrice', de camping overgenomen. Zij heeft het karakter van haar vader en kan het met iedereen goed vinden. De wereld is wel veranderd. Veel toeristen laten de camping links liggen als ze geen vermelding zien van een *piscine*. De mensen zijn veel individualistischer geworden. Een 'goeie dag' lijkt een onoverkomelijke drempel en het minste fatsoen kan soms moeilijk opgebracht worden. Je veegt de douche uit als je gedoucht hebt, je laat het toilet schoon achter, je gooit geen rotzooi op de grond. Voor ons en de kinderen waren dat hele normale zaken maar nu heerst vaak het idee: 'ik betaal er toch voor. dus...'

Vervolgens komt altijd de onvermijdelijke vraag: "Zou je niet een huisje willen kopen, hier in Bédoin?" Als ik destijds een huisje had gekocht, was ik nu miljonair geweest! Het zou de beste geldelijke investering geweest zijn die je ooit had kunnen doen! Maar, je houdt dan de zorgen die bij zo'n huis horen: de tuin, het schilderwerk, poetsen. Verder blijft de omgeving je beschouwen als een indringer: men is soms vriendelijk maar de medewerking gaat

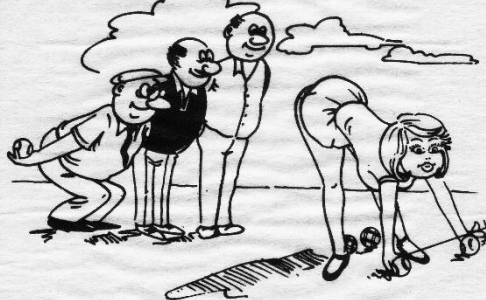
stroef. Afspraken zijn er om *niet* na te komen. Je moet een heel lange adem hebben hier in de Provence. Omdat je toch aan bepaalde vakantieperiodes gebonden bent zul je iemand moeten hebben die toezicht houdt, zodat je je tuinmeubelen na een jaar niet op het terras van je buurman terugvindt, die stoer blijft volhouden dat ze van hem zijn, dat hij ze gekocht heeft. De politie reageert pas als ze het wrak van je auto uit de rivier hebben gevist. Als campinggast echter, ben je toerist en is iedereen behulpzaam en vriendelijk. Als huisbezitter dring je in territoria binnen en dan wordt men vijandig. Nederlanders maken het er ook na: er komt meteen een metershoog hek om hun huis en de tuin is te perfect in orde en dat steekt. De Provençalen zelf kunnen tegenwoordig de huizen hier niet meer betalen, dus dat maakt de geliefdheid van al die buitenlanders er niet beter op. Je zou je in de dorpsgemeenschap moeten invechten, maar echt geaccepteerd zou je nooit worden. De avonden worden lang als je niet eens een praatje kunt maken of een balletje kunt leggen. Je zou zelfs weer televisie gaan kijken, iets wat we nu gedurende onze vakantie nooit doen: geen behoefte aan. Op m'n camping heb ik al die zorgen niet. De vakantie is een echte vakantie, een periode zonder zorgen, zonder al te veel poetswerk; de caravan wordt één keer in de twee jaar opgepoetst.

De camping bestaat dit jaar 25 jaar. Ik ben blij dat ik daarvan twintig jaar heb mogen meegenieten op dit goddelijk plekje op aarde. Niet alleen de natuur is goddelijk maar vooral ook de mensen en waar kom je dat nog tegen. Tegenwoordig mag je ook op de *camping municipale* je caravan stallen tijdens de wintertijd. Ben ik blij dat we destijds gediscrimineerd werden; soms is het ergens goed voor!

Cuvée des Pétanqueurs

CAMPING PASTORY

90 65 60 79

84410 BEDOIN

75cl

VIN DE TABLE FRANÇAIS

Rouanet

12% Vol

Mis en bouteille par P.H. & F 11104 NARBONNE

Provençaalse Winden

Midden in de nacht word ik wakker. Je kunt weer eens de stilte horen. Waarom word ik wakker? Ik ga rechtop zitten en probeer me te oriënteren. Wat ruik ik toch? Ik sta op, drink een slokje water en de geur begint te irriteren. Wat kan er nu toch zo stinken? Ik kijk op het aanrechtje of daar misschien iets staat te rotten. Wat een indringende rare geur. Voorzichtig doe ik een kastje open en kijk of daar misschien iets staat dat stinkt. Margaret wordt ook wakker door mijn gestommel. “Wat ben je toch aan het doen”, vraagt ze slaperig. “Wat stinkt hier zo?” antwoord ik. Dan zij: “Nu je het zegt, er is iets dat stinkt.” Gezamenlijk controleren we alle kastjes, maar dat levert geen resultaat op. “Misschien onder het bed”, zegt ze en midden in de nacht kruipen we samen op onze knieën door de caravan. Niets. “Verdorie”, zeg ik, “het lijkt wel of er een dooie kat onder de caravan ligt! Morgen is het eerste wat ik doe onder de caravan duiken om te kijken of daar misschien iets ligt te rotten.” We kruipen weer onbevredigd in ons bed daar de vraag “wat er nu toch zo stinkt” niet beantwoord is. Als ik mij buk om in het bed te stappen ontglipt mij een wind... Nu weten we wat er zo stinkt! Haar uitroepen van afkeuring worden onderbroken doordat we allebei de slappe lach krijgen, vooral om die ‘dooie kat’!

In de Provence lokt het verse fruit. In het voorjaar de aardbeien en in de zomer de meloenen, de perziken en de kersen. Thuis kun je dat fruit ook kopen en eten, maar het is vaak alsof je op een stuk bladgroen zit te kauwen. Hier proef je de zon. En vooral die meloenen hebben dat zo in zich. Je merkt het al als je ze wat te lang laat liggen, dan slaat de eerst nog frisse aromatische geur om in een zeer overheersende indringende stank. In je darmen brengen die meloenen altijd verbazingwekkende processen op gang. Als je last hebt van de stoelgang, dan moet je vlug een halve meloen eten. Combineer je dat dan met olijven en de heerlijke drankjes die

tijdens het apéritief de revue passeren, dan gaan al die processen in je darmen in een hogere versnelling en ben je vlug van je problemen af, tenminste als je hard genoeg kunt rennen. Het enige nadeel is dat je ook de nodige gassen produceert. Bij het ‘jeux de boules’ moet je af en toe wat afstand nemen en in een kleine caravan levert dat onoverkomelijke milieuproblemen op. Want zeg nou zelf, voor een windje ren je niet meteen de caravan uit.

Een wind waarvoor je zeker niet de caravan uit rent is de ‘Mistral’. In het voorjaar kan deze valwind, die altijd optreedt als het verschil in luchtdruk tussen Noord- en Zuid-Europa te groot is, behoorlijke snelheden ontwikkelen. 120 tot 150 kilometer per uur. In het Rhonedal waait hij dan het hevigst. Als je dan met een caravan op de baan zit, moet je het stuur echt wel met twee handen vast houden. Sta je op de camping levert dat een speciaal gevoel van geborgenheid op, je zit binnen en buiten tiert de wind om je huisje en je schudt behoorlijk heen en weer. In de lente heb je dan echt wel een kacheltje nodig, want het is een koude wind. Mistrallen duren altijd één, drie, zes of negen dagen. Ze zijn verbazingwekkend vermoeiend, na een dag ‘Mistral’ ben je ’s avonds uitgeput. In de winter kunnen ze zeer onaangenaam en verschrikkelijk koud zijn en langduriger waaien. Er wordt gefluisterd dat menige Provençaal tot waanzin is gedreven door de ‘Mistral’. In de zomer is er ook regelmatig ‘Mistral’. Dan is het vaak een verademing en worden de hoge temperaturen ietsjes getemperd. Tegen het middaguur en bij zonsondergang waait hij altijd het hardst. Er is wat stofoverlast. Maar als je in je stoel de siësta geniet is het best lekker, zo’n ‘Mistralletje’ van zo’n 20 tot 30 kilometer per uur. Dan levert die ‘Mistral’ in de nacht ook wat afkoeling, de warmte blijft niet zolang in de caravan hangen. Een lekker tochtje zorgt ervoor dat je af en toe zelfs in de vroege uren een dekentje over je heen moet trekken. En... het effect van ‘eigen winden’ wordt sneller geneutraliseerd.

Vanochtend was het bewolkt. Er viel zelfs een enkele druppel. Als je dan de caravan uitkijkt mis je iets en hoop je op 'Mistral'. Dan steekt de wind op. Een uurtje later is het helder met hier en daar nog een wolkje en is alle ellende in de richting van de Alpen geblazen. Als ik de zonnekleppen weer op het caravanraam monteer kijk ik in het blauwe zwerk, zo indringend helder diepblauw zoals je het je niet kunt voorstellen. Het zonnetje prikt op je huid.

De Provençaalse 'meesterwind' heeft wel een nadeel: je kunt niet meer buiten eten of andere evenementen organiseren zonder alles vliegvast te bevestigen en zonder stof te vreten. Het zal me benieuwen: Mdm. Muellère gaat vanavond naar de opera in Orange. Dit is een buitenspektakel dus zeer gevoelig voor de weersomstandigheden. 'La Bohème' zal misschien ten onder gaan in wegfladderende partituren en wegwaaiende pruiken. Men blijft onverstoorbaar doorzingen terwijl de rokken hoog op waaien en de jaspanden de tenor in het gezicht slaan. In de bovenste rijen zal de tekst amper verstaanbaar zijn, maar men zet door: beschut door dekens en jassen tegen de koude. Bij regen echter, houdt het orkest stante pede op. Margaret heeft Rigoletto nooit zien sterven: vlak voor de finale begon het te regenen en dan stoppen ze; d'r Riegel-Otto gered door de neerslag. Winden zijn ze gewend hier, maar regen...

Van Goden en Bergen

We komen terug van de weekmarkt. De *'après marché'* was weer eens een gezellige boel. Mijn vriend John 'de fietser' heeft uitgebreid verslag gedaan van zijn fietsescapades en de gevaarlijke situaties die zo al kunnen ontstaan door onverant-woorde Franse medeweggebruikers. Zij rijden je met het grootste gemak van de weg af, je moet ogen in je rug hebben. Vooral rotondes leveren altijd levensgevaarlijke situaties op, met grote snelheid naderen ze de rotonde en bij het afslaan, uiteraard zonder richting aan te geven, duwen ze je zo van de weg af. Slechts een noodsprong heeft hem af en toe gered van gebroken benen of nog erger.

We rijden het campingterrein op en zien verbaasd, een groot aantal reddingswagens voor de boerderij staan. Dit is een ernstige situatie, wat is er gebeurd? Men fluistert. De volgende dag staat in 'de Provencal' dat een 72-jarige Engelse campinggast, woonachtig op Ibiza, na de beklimming van de Mont Ventoux op zijn racefiets, op de top, hartproblemen heeft gekregen en aan een hartstilstand die daarop volgde, is overleden.

Zijn Engelse vriend Peter, op de camping al sinds jaar en dag Pierre genoemd, vertelt dat zijn fietsmaatje, boven problemen heeft gekregen. Hij heeft hem zo snel mogelijk in zijn auto naar beneden gebracht en onderweg is John overleden. De hulpdiensten doen er veertig minuten over om ter plekke te geraken. In Bédoin kunnen ze de garage niet verlaten omdat er markt is en men eerst de halve markt moet afbreken. Vanuit Carpentras is men met een reddingswagen die ook reanimatie in het pakket heeft, uiteindelijk ter plekke. Zelfs twintig minuten vakkundige reanimatie door de enige deskundige op het campingterrein, gepensioneerd verpleegkundige Mdm. Toto, mag niet meer baten. Ze weten niet dat boven op de top een volledig uitgeruste behandelplek is, zelfs voorzien van een landingsplaats voor een heli. Meldt men daar dat men zich niet lekker voelt, dan is er meteen adequate behandeling en vervoer naar een ziekenhuis.

Ik verbaasde me die morgen al over de aanbidding van deze ‘puistberg’ door hele volksstammen van mensen. Zo is er een groepje fietsers, leden van een fietsclub uit Eindhoven, waarvan enkele jaren geleden een aantal maten is gegrepen door een landbouwmaschine. Een van de leden is daardoor overleden. Nu komen ze helemaal hier naar toe, een enkeling zelfs voor een kort verblijf van slechts vier dagen, om de berg op te fietsen en daar hun overleden maat te gedenken. Ik herinner me het verhaal over de drie broers, alle drie gefascineerde fietsers. Eén van hen overleed voordat hij in staat was de Mont Ventoux te beklimmen. De twee andere broers hesen het lijk in de auto en reden naar Bédoin, om na het genot van een borrel in ‘Relais du Ventoux’ de berg alsnog met het lijk op te rijden, was hij in ieder geval nog op de top geweest. Het monument van wielrenner Simpson is de aangewezen plek, het ligt vol met snuisterijen van voorbij hijgende fietsers, ze moeten daar iets achterlaten. Een enkeling zelfs z’n leven.

Bij de Killimanjaro had je hetzelfde. Ik heb die berg bezocht en ook daar is zo’n cultus ontstaan. In vier dagen tijd naar de top. De hoogste berg van Afrika kun je op wandelen... wat heet wandelen? De twee laatste etappes zijn puur afzien daar het weer er verschrikkelijk kan zijn en de hoogteziekte kan toeslaan. Na twee dagen vond ik het wel goed zo, alle interessante dingen hielden op. Weg uitzicht (eeuwige mist), weg planten (boom-grens), weg dieren (eeuwige vrieskou) dus wat moet ik daar dan nog? Maar mijn medereisgenoten wisten van geen ophouden. Kotsend en met schele hoofdpijn hebben ze op de top gestaan en wisten niet hoe snel ze weer naar beneden moesten komen. Ik ben daar te nuchter voor en concurreer liever niet met de goden.

Ik heb mij altijd verbaasd over de verhalen, sprookjes vaak, waarin het leven geëist wordt van een mens, beter nog maagd, door een god, geest of draak, die in een diep ravijn of op een hoge top leeft. Voldoet men niet aan deze eis, dan zal rampspoed jullie deel worden. Dus wordt af en toe een jongeling geofferd, een maagd in het

ravijn gedonderd en de geest, draak of god is tevreden. Zonder dit herkenbare gegeven zit menige opera zonder plot en Grimm kan veel van zijn verhalen wel op zijn buik schrijven. Ik kom tot de conclusie dat, hoe idioot de verhalen ook over komen, er een belangrijke kern van waarheid in zit. Bij de Mont Ventoux zie je hetzelfde gebeuren. Men zegt 'de berg eist' of 'de berggod' eist, maar het komt eigenlijk vanuit de mensen zelf. De aanbidding van de berg is het gevolg van de aantrekkingskracht die deze 'puist' heeft op mensen en de uitdaging die er van uitgaat.

Mijn zonen hadden uiteindelijk nog maar één wens met betrekking tot de Provence: met een fiets die berg op nadat ze hem al drie keer hadden opgelopen. Toen ze dat gedaan hadden was het goed en had de geest wat dat betreft, rust. Het zijn de mensen zelf, die offers gaan brengen en hun goden creëren. Later draait men de zaak om en krijgt de berg, of god, de schuld. Of je nu parelvisser bent of fietser dat mechanisme werkt altijd zo.

De Engelse John kwam speciaal vanuit Ibiza naar hier om met zijn maten de berg op te fietsen. Hij is in het harnas gestorven. De krant schrijft: 'de berg heeft weer een slachtoffer geëist'. Na een hoop papieren rompslomp is hij gerepatrieerd naar zijn woonplaats in Spanje. Zijn vrouw en dochter hebben hem begraven. Het lijk was gekleed in een fietstruitje waarop de fietsclub 'Mont Ventoux' de top verheerlijkt. Een mooie dood, zeggen de fietsers.

Spirituoze Zaken

Wie de Provence wil ondergaan moet geen geheelonthouder zijn. Wijn hoort erbij zoals het paars bij de lavendel en het blauw bij de Provençaalse lucht hoort. Natuurlijk, vooral de *Côtes de Provence* is een mondiaal begrip maar de *Côtes du Ventoux* is er voor de regionale fijnproever. In het algemeen staan ze, onterecht mijns inziens, bekend als slobberwijnen, maar wie al eens een wijnfeest heeft bezocht, zoals dat elk jaar bijvoorbeeld gehouden wordt in Bédoin, staat versteld over de rijke variatie in smaak en geur binnen een vrij klein gebied. Bij de wijnfeesten in Bédoin koop je aan het begin van de markt een glas en dan kun je overal gratis proeven. Eigenlijk zou je de geproefde wijn moeten uitspugen, maar gelukkig ben je slechts een amateur en die mogen het ook wel doorslikken.

De grote *caves*, de wijncoöperaties, zijn vaak '7/7' open, een aanduiding die aangeeft dat men de hele week open is. Daar kan men goede wijnen kopen. Meenemen van goedkopere wijn is absoluut niet slim, want thuis bij Aldi of Lidl krijg je even 'goede' wijn voor dezelfde prijs. Maar het loont zich de moeite om eens op zoek te gaan naar wat duurdere wijnen en daar een paar flesjes van mee te nemen. Je kunt overal proeven in die '*caves*' en zo op je gemak een goede wijn uitzoeken. De *cave de Bédoin* heeft een paar uitstekende wijnen, zoals de *GiGantis* en de *Altitude 400, 450 en 500*. Een voordeel heb je ook: het zijn over het algemeen geen bewaarwijnen, dus je hebt elk jaar een reden om een doosje mee te nemen en niet te lang te wachten met de consummatie ervan. Elk dorp heeft z'n '*cave*' dus je kunt, de dorpen vergelijkend, bijvoorbeeld constateren hoe de grondsoort een belangrijke rol speelt bij de smaak van de wijn. Die van Bédoin is fruitig en licht, In Gigondas en Vacqueyras proef je duidelijk de andere soort aarde: er zit daar veel meer kalk in de bodem. De smaak is zwaarder en meer 'bosvruchten'-achtig. Als je zin hebt in wijn hoeft je je beslist niet te vervelen.

Al jaren zweer ik bij dezelfde wijnboer. Hij heeft zich onder het régime van de coöperatie uitgeworsteld en produceert nu zijn eigen wijnen. Het domein *St.Pierre* in Flassan produceert een beperkt scala aan wijnen maar wel van uitstekende kwaliteit. Wat je ook goed merkt is het verschil tussen de jaren, soms springen sommige wijnen er gewoon uit en daar moet je dan toch een of twee doosjes van meenemen, voor bijzondere gelegenheden. De prijs ligt tussen de 4 tot 9 euro. Tijdens de vakantie drinken wij zijn ‘gewone’ tafelwijn die je tegenwoordig *en vraque* kunt kopen. Je drinkt dan een wijntje waar de fruitgeur al vanaf springt als hij uit het kraantje kruipt. Een donkerrode kleur en wat ik altijd zo trefkend vind is de dieprode kleur van het beetje schuim dat daarbij ontstaat. De prijs is een lachertje: één liter voor € 1,80. Deze wijn is samengesteld uit Grenache- en Syrrahdruiven. Je kunt ook puur Grenache krijgen, er zijn mensen die houden daar van. Het is ook wel lekker, maar ik ben dan naar twee glazen zo teut als een Ma-leier. De maker van deze wijnen, Paul Vrandan, is een echte ‘oenoloog’, een wijndes-kundige met universitaire opleiding. Zijn bedrijf gaat voor-spoedig en vooral als het jaar gunstig is geweest met veel zon en genoeg water, is hij al snel uitverkocht. Zijn witte wijn, de ‘Viognier’ is tergend goed: een pure niet te droge afdronk met piepkleine prikkelbelletjes tegen je gehemelte als je er iets bij eet, bijvoorbeeld een stukje verse zalm van de maandagmarkt.

Op de wijnmarkt van dit jaar was hij echter niet aanwezig. Later in de *cave* vertelde zijn knecht dat Vrandan’s vrouw met z’n vier kindertjes op vakantie was en er was ook een groot *jeu de boules-concours*. Aangezien Paul Vrandan al de hele week continue gewerkt had, moest het dit jaar dan maar eens voorbijgaan en wijdde hij zich vandaag aan het edele balspel..

Maar er waren toch ook wel andere interessante deelnemers aan de markt. Uit Vacqueyras stond er een jongeman voor het *Domaine le Colombier* Hij had slechts één wijn bij zich. Ik informeerde naar de reden en die lag in het feit dat slechts wijnen met het predikaat *Côtes du Ventoux* op de markt aangeprezen mochten worden. Zijn

wijn was heerlijk. Op het etiket staat een ammoniet afgebeeld en ik vraag natuurlijk wat dat moet. Immers fossielen heb ik op de Mont Ventoux amper gevonden. Klopt zegt hij, en begint me uitgebreid uit te leggen waarom je op de Mont Ventoux geen fossielen vindt en in de Alpilles de Montmirail wel. Het gesteente van de Mont Ventoux is gevormd in een tijd zonder al te veel levensvormen. Maar het krijgt van de ‘tandjes’ bij Beaumes de Venise en bij Vacqueyras barst van de fossielen. En aangezien hij oorspronkelijk geologie gestudeerd heeft, vond hij het gepast om als kenmerk een ammoniet te voeren. “Eerst geologie studeren en dan de wijn?” vraag ik hem ongelovig. Tja, zijn vader had een wijngoed, maar daar voelde hij aanvankelijk niet zoveel voor. Na een paar jaar in de geologie heeft hij toch maar het wijngoed van zijn vader overgenomen. Paul Vandran kende hij goed: ze hadden samen in de klas gezeten. Er vormt zich in deze streek een kleine groep ‘eigenwijze’ wijnboeren, met eigen inzichten, die voortreffelijke wijnen produceren. Ik beloof hem op te zoeken in Vacqueyras en hij geeft mij zijn telefoonnummer opdat hij me niet zal mislopen en we ook over geologie kunnen praten. Een interessant jongmens. Wat je ook veel aantreft zijn buitenlanders die een wijngoed overnemen en met de productie beginnen. Of de Provençalen dat appreciëren is de vraag, maar ze staan net zo goed op de wijnmarkt in Bédoin. Bijvoorbeeld *Chateau Unang* uit Mallemort du Comtat. Een Engels echtpaar, mijnheer en mevrouw King, hebben zich daar ingevocht en produceren voortreffelijke wijnen, beslist een bezoek waard.

We lopen enigermate aangeschoten terug van het wijnfeest naar de camping, slepend met een aantal flessen rosé waarvan de inhoud zo voortreffelijk smaakt dat we ze niet konden laten staan. Als we eindelijk terug zijn op de camping is het promillage alweer zover gezakt en uitgezweet dat een glaasje wijn er wel ingaat. Zo blijf je aan de gang, een glaasje bij de lunch, dan, na de siësta, het apéritief. Natuurlijk een glaasje bij het eten en als je ’s avonds, na het

Jeu de boules, onder de sterrenhemel zit te genieten wil er ook wel een glaasje in. Je moet sterk zijn in dit land, want voor je het weet ben je alcoholist, tenminste als je onze maatstaven aan legt. Maar hier ligt dat anders, ze drinken het als water. Uiteraard zijn tegenwoordig de regels strenger er wordt zelfs af en toe geblazen tijdens deelname aan het verkeer. De alcoholcontroles vinden plaats door andere politiekorpsen dan die van het eigen dorp, dan kan er niet gekonkelfoed worden. Toch heb ik de indruk dat het merendeel van het verkeer na zes uur 's avonds tamelijk onder invloed is. Wij hebben ons aangepast en beperken het restaurantbezoek tot zaken die te voet bereikbaar zijn.

Het gekste dat ik wat dat betreft ooit meegemaakt heb, is een familie uit de *Normandie* die 's ochtends al met een fles wijn aan tafel zit. Bij de koffie wordt vervolgens een scheut calvados gedaan en bij de boodschappen hoort een pastis of enkel biertjes. Pas op, de Fransen zijn behoorlijke bierdrinkers: op het terras zie je vrijwel nooit wijn maar veel pastis en bier. Die Normandiërs kunnen er wat van. Ooit is op de camping de onvergeeflijke fout gemaakt om het maken van een sangria, die altijd geserveerd wordt na een concours, over te laten aan 'Michèl de Normandiër'. Men had beter moeten weten: in plaats van één fles rum en één fles witte wijn ging er bij al dat fruit wel drie flessen sterke drank, waaronder zeker calvados. En dat drinkt als limonade, zoetig en lekker koud, heerlijk na twee uur in de brandende zon. Helaas mag ik van dat lekkers niet genieten: *trop sucré*! Ik beperk me dan tot een glaasje rode wijn. Tot mijn verbazing begint iedereen om me heen na een uurtje apéritieven, te wankelen. Als het tijd is om de pizza's te gaan halen constateert Margaret dat ze maar beter naar het dorp kan gaan lopen om de totale bestelling voor onze gemeenschappelijke pizzamaaltijd op te halen. Ik verzorg de tafel wel voor de groep. Opeens valt Jan, die als oerdegelijk bekend staat, pardoes in het wijnveld. Ik moet hem oprapen tussen de wijnstokken en bengelend breng ik hem naar z'n tent: niet meer aanspreekbaar. Maar mijn verbazing stijgt ten top toen 'vriend Willy', zittend aan

mijn tafel de man met de hamer ontmoette. Hij is een onvermoeibare volhouder en kan heel wat alcohol verstouwen. Maar nu staat hij ineens op, zucht eens diep en zegt: “Ik ga maar liever naar mijn caravan”. Voor dat ik daar wat aan toe kan voegen loopt hij wankelend van links naar rechts over het pad richting slaappleats. Als Margaret en Gerda, de vrouw van Jan, na een half uurtje terugkeren is het opvallend rustig op het terrein. Zij geven toe dat ze elkaar hebben moeten vasthouden richting dorp, maar dat het nu wel weer gaan. We blijven zitten met een berg pizza’s maar die worden morgen wel opgewarmd. De afkeuring de volgende dag is algemeen vooral bij de vrouwen. De oude mevrouw spreekt schande, zij is volstrekt geheelonthouder en vindt al dat geslemp maar niks. Als zij verschillende mannen ziet lopen en opvallend luid en vriendelijk informeert naar de *mal à la tête* gebruik makend van haar typische schelle stem, moet ze lachen als de ietwat inkrimpende manslui volhouden dat het wel gaat. Michèl heeft nooit meer de sangria mogen maken.

Door het toeval heb ik dat zonder kleerscheuren overleefd maar soms haalt het noodlot je in. Onlangs is het vijftientig jarig bestaan van de camping gevierd. De verhouding eten en drinken is enigermate in onbalans. De burgermeester laat een uur op zich wachten, en er komt ook nog eens een député aanzetten waardoor de hele ceremonie onnodig verlengd wordt. Het eten is overvloedig aanwezig in de vorm van hapjes, maar het ook overvloedig aanwezige vreemde volk stort zich er op onder het motto ‘dan hoeven we geen avondeten meer te maken’ zodat er al snel niets meer over is. De drank is overvloedig. De keuze is echter beperkt: pastis, whisky, notenwijn of sangria. Eén pastis is lekker, maar meerdere zijn dodelijk, tenminste voor mijn maag. Notenwijn vind ik niet lekker en sangria is te zoet. Whiskey blijft over als alternatief terwijl ik beter moet weten: in de sub-tropen en tropen nooit sterke drank! Mijn maag neemt het tot een uur of twaalf. Dan komt ‘de man met de grote hamer’. Vanaf dat tijdstip laat mijn maag, twee

uur lang, overduidelijk weten dat hij protest aantekent tegen deze behandeling. Zelfs toen ik de boodschap begreep ging die maag nog een uur door met zijn protest. Interessant is wel dat Margaret nu eens meemaakt, wat ik altijd ervaar als zij 't slachtoffer is geworden van gebrek aan inzicht: ze is op slag nuchter! Het is een heerlijke meid, de volgende dag geen verwijten en plichtsgetrouw maak ik alle emmers zelf schoon. Ik had wat meer moeten eten en teveel is teveel, de les is geleerd.

Broodje Parkiet (Uit 't Faktuweeltje september)

Terug van vakantie: paniek, Pietepiet de parkiet is niet goed! Hij is een erfstuk. Had Oma gekregen om wat aanspraak te hebben toen ze naar het verzorgingshuis ging. Toen Oma overleed kwam hij, natuurlijk, bij ons in huis. Vanwege het motto: 'alleen is ook maar alleen' werd snel een vrouwtje gekocht en zij werd Isis genoemd. Nu hangt Pietepiet erbij alsof zijn laatste uur geslagen is. Na een paar dagen kan ik het niet meer aanzien, dat dier is ziek! Meteen naar de dierenarts. "Maar meneer die is helemaal niet ziek. Het is wèl een 'Biafra-parkiet', zo mager als een lat!" "Dokter als u wist voor welk kapitaal aan voer elke maand, die kooi in gaat, hoe kan dat nou?" "Hij is compleet gestresst. Zit er een andere parkiet bij?" Ik vertel dat we er een blauwe soortgenoot bij gezet hebben, maar zonder het blauw om de neusgaten, dus duidelijk een vrouwtje. Om dit te bevestigen vertel ik van de postzegel van de Antillen ter gelegenheid van het gouden huwelijk van Juliana en Bernard... twee blauwgesna-velde mannetjes parkieten boven de gouden ringen toch, ha.ha.! De dierenarts helpt me vlug uit de droom: "Je kunt het bij parkieten niet zien, amper voelen. U hebt twee mannetjes en die ene heeft tijdens uw vakantie de leiding overgenomen en de ander gaat eraan onderdoor, hij heeft hem uitgehongerd. Dat is nu eenmaal de natuur, pikordebepaling" Helemaal ontzet spoed ik mij naar huis met mijn stresskip. "Ben jij nou een bioloog,", krijg ik ook nog verwijtend naar m'n hoofd geslingerd. Vlug in twee aparte kooien en nu maar krachtvoer toedienen en vitamientjes in het water. Die ander heet vanaf nu 'Isidoor' en het is een hele toer om hem niet als een zij te blijven aanspreken, als je dat al anderhalf jaar gedaan hebt. Maar wat me nog wel het meeste tegenvalt is dat het verhaal van die Antilliaanse postzegel niet klopt, ik vond dat zo een prachtige misser, als het waar was geweest. Nu blijkt het een 'broodje aap' of nog beter: een 'broodje parkiet' verhaal.

Neef Ton (Uit 't Faktuweeltje oktober)

Op mijn verjaardag had ik een droeve plicht te vervullen. Neef Ton werd gecremeerd. Neef Ton was een van de twee zonen van *'tante Marietje van Tonnie en Pietje'*, zoals zij in de familie altijd genoemd werd. Zij was al vroeg weduwe en bleef midden in de oorlog zitten met haar twee kinderen. Mijn ouders beschouwden hen altijd als een 'ocharme-familie' terwijl ik in mijn kinderlijkheid altijd dacht dat het een 'arme familie' was. Verbazingwekkend vond ik daarom dat die jongens zoveel leukere dingen konden en mochten doen dan wij. Ton had, heel spannend, een 'doka' op zolder, een heuse donkere kamer waaruit hij foto's kon toveren. En Piet, die rookte al en dat mocht zomaar. Piet kon ongelooflijk mooi piano spelen. Onder het toeziend oog van mijn Oma, die bij hen inwoonde, mocht ik af en toe eens een blik op de familieschatten werpen: een postzegelverzameling. Daarin complete vellen Duitse inflatiezegels, vele miljarden, wow dat was wat! Maar ik mocht er niet aan komen. Wie die zegels verzameld heeft weet ik niet, ik weet alleen dat mijn Opa vertelde dat hij in 1923 met één zilveren gulden naar Aken kon voor een heel weekend in een hotel met alles d'r op en d'r an. Van datzelfde geld kon hij ook nog een complete pannenset mee naar huis torsen. Neef Ton was het zwarte schaap van de familie, tenminste zo klaagde Tante Marietje altijd tegen haar broer. Zij was een lief mens met groot gevoel voor humor. Maar als ze het op de heupen had, meestal na een stichtende mis op zondag-ochtend, en ze liep in onze richting, dan riep Moeder heel hard: 'Tante Marietje!' en dan stoven alle kinderen weg, om de confrontatie uit de weg te gaan. Dus, met zo'n moeder kon dat schaap niet zo zwart zijn. Daarom had postzegelneef Ton grote aantrekkingskracht op mij. Heeft het toch nog goed gedaan, woonde in een villa naast Marcel van Dam. Maar de postzegelverzameling, die is in de loop van veel echtscheidingsellende verloren gegaan.

Oproer (Uit 't Faktuweeltje november)

Vol afgrijzen kijk ik naar de TV. In Parijs slaan ze elkaar de hersens in. 'Waarom?', vraag ik me af. Ik denk terug aan de jaren zestig van de vorige eeuw. Ook toen begon het gedonder in Parijs. Men was het oude regime beu. Toen was het de weerstand tegen het oude feodale systeem. Nu is het tegen de manager-cultuur die onze wereld verminkt. Ergens heb ik wel begrip voor het oproer. Is het niet mensonterend om te zien hoe de grote maatschappijen steeds grotere winsten maken en de rijken steeds rijker worden. Om de winst nog hoger te maken ontslaan ze mensen. Ze vergeten dat er ook nog lieden moeten zijn die geld moeten kunnen verdienen om hun producten te kunnen kopen. Ik heb het bepaald niet slecht, maar merk wel dat ik er alleen maar op achteruit ga. Ik heb zo mijn twijfels over al die privati-seringen. Het betekent, en dat hebben we nu vaak genoeg gezien: alleen de ijzeren wet van het geld geldt. Heb je werk dan moet je je kapot werken, overwerk, op zaterdag werken: de baas vindt dat normaal. De liefde voor een bedrijf, die bijvoorbeeld een postbode vroeger had, is ver te zoeken. Ze vliegen de laan uit omdat er een vier jaar jongere klaar staat, amper de luiers van de vot. Alleen omdat die goedkoper is, je houdt zo weinig inzet over. Steeds meer jongeren krijgen geen baan na afloop van hun school. De nieuwe pedagogie is er op gericht om zoveel mogelijk jobs uit te sparen, zo blijft er meer geld over voor de bestuurs-lagen die inmiddels zelf hun salaris bepalen. Wie kan er nog compassie opbrengen voor zo'n maatschappij? Dan word je naar de barricades gedreven en viert de vernielzucht hoogtij. Je hebt toch niets te verliezen. Ik buig mij over mijn oudere Nederlandse postzegels en verlang terug naar het sociale verleden. Het zal niet tot Parijs beperkt blijven, dat is altijd al zo geweest. Overigens managers mogen niet zwemmen! Ze verdrinken steeds omdat ze alleen maar kunnen graaien!

Zussenweekend (Uit 't Faktuweeltje december)

Mijn vrouw gaat er met haar zussen een weekendje tussenuit. Hè, eindelijk de kans om eens iets aan m'n zegels te doen. De week was hectisch en vol met allerlei tijdrovende zaken zoals de aanschaf van een nieuw brilletje, voor de prijs waarvan ik vier complete collecties had kunnen kopen. Ik heb mij echt voorgenomen om zaterdagochtend tegen tien en achter de zegels te zitten. Daarom breng ik mijn vrouw om 8 uur naar het station in Heerlen. Het weer is prachtig. Om elf uur belt ze op: ze zit vast in Geleen-Oost en ze worden teruggesleept naar Heerlen. Even later belt ze en zegt dat het tussen Sittard en Roermond ook al stil ligt door een ongeluk. Of ik haar in Heerlen wil komen halen en haar naar Roermond wil brengen. Tuurlijk schatje! Zaterdag-ochtend weg. Terug uit Roermond, ik wil me net over m'n zegels buigen, belt m'n oudste zoon. Of ik geen zin heb om een kopje koffie te komen drinken? Tuurlijk moppies. Om vier uur ben ik terug en wil net de pincet ter hand nemen gaat weer de telefoon: M'n andere zoon: of ik het niet leuk zou vinden om met ze uit te gaan eten, ze hebben wat te vieren en dan hoeft ik niet zelf te koken, zij betalen! Lieverds, maar natuurlijk! Om halfnegen kom ik weer thuis, uitgeput en val voor de tv, waarop nu ineens echt iets interessants te zien is zodat ik pas om één uur naar bed ga. De volgende dag is het weer zó schitterend dat ik toch eerst maar wat ga wandelen. Vanmiddag eens naar een ruilbeurs. Normaliter is dat niet mogelijk omdat bij ons de gouden regel geldt dat het weekend voor het huwelijk is en daar verstaat mijn vrouw nu eenmaal geen postzegels onder (zussen wel?!). Leuk en gezellig is het. Als ik thuiskom moet ik mijn eigen potje koken, conform de instructies van mijn keukenprinses. Ik kijk even in mijn agenda en zie tot mijn grote schrik dat ik vanavond, zondagavond, een vergadering heb. Allemaal zakenlieden die doordeweeks nooit kunnen. Hè, weer 'n avond kwijt; geen zegels dit weekend, de goden laten me niet met rust!

Als kerstkadoetje verscheen in
2000: 'De 2000 stukjes',
2001: 'Kerstpekket'
2002: 'Vrijkaartjes'
2003: 'Gebroken Lijnen'
2004: 'Het Leven van Alledag' ('Das Ganz Normale Leben')
2005: 'Te veel Wind' ('Zu Viel Wind')

